IX. évfolyam. 6. szám. Kedd, 1875. április 6.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre. . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában.

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

April—juni évnegyedre . . . **5** frt. — kr.
April—szeptember félévre . . **10** frt. — kr.
April—deczember 3 negyedre . **15** frt. — kr.
April—május két hóra . . . 3 frt. 60 kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt. 80 kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Kelt Budapest, márczius 30.

Vodiáner F.
nyomdatulajdonos és kiadó.

Budapest, április 5.

Régen megirta már Plátó, hogy a valónak megismerésére nem az érzések által vezetett képzelem, hanem a vizsgálódó— tényeket és okokat nyomozó gondolkodás utján juthatni el. A helyes politikai irányt sem az érzék és képzelet jelöli meg, hanem a logika fonalszálán vezetett oknyomozás, mely az események homályában a természetszerű következmények kivezető s világító oszlopává válik.

1867-ben lett inaugurálva először az érzés és képzelem politikája. Deák Ferencz bölcseségére esküdött a többség. Ha valaki az oknyomozó logika erejével bátorkodott a tények birálatába bocsátkozni, rendesen azt kiáltották reá: „talán okosabb akarsz lenni az 52 vármegye táblabirájánál?" És az 52 vármegye táblabirája bölcseségére esküdött igy az egész képviselőház többsége.

A kisebbség merészkedett mégis kétségbevonni a bölcseséget, a tények és okokat nyomozó gondolkodás erejére támaszkodva.

Hogy a kisebbségnek mennyire lett igaza, fölösleges annyiszor ismételgetni. Elmondhatjuk, hogy sirva beszél erről az idő is.

Hanem ez mind nem argumentum arra, hogy ismét előtérbe ne lépjen az érzés és érzelem politikája. Miért is volna az argumentum, hiszen van időnk bőven, eljátszhatjuk még egyszer a bölcseség tragoediáját, mely valóban megérdemelne már korunkban egy Madáchi tollat. Ez is meg lesz csak várjnk be a végét: midőn majd elmondhatja Ádám a magyar felett:

> E korcs alak, e torzkép volna-e
> Nagyságomnak bitor örököse?

Ma ugyan már nem az 52 vármegye táblabirájának bölcseségére esküszik a többség — ennek a bölcseségét eltiporta az idő haladó szekere, melynek kerekébe kapaszkodott akkor is, midőn nem felfelé, hanem lefelé forgott, s nem hallgatott Lear bolondja tanácsára, hogy a hegyre csak hagyd magad felvonatni általa, de lefelé ne kapaszkodjál bele, mert — a faképnél hagy. Oh, nagyon kevés ember van ma e hazában, ki őszintén bevallaná, hogy most is bámulja s követi az egykor istenitett bölcseséget, — faképnél hagyta azt a nemzeti szerencsétlenség lejtőjén pár év alatt oly rohamosan alátörő, s a rohamos fordulásban összezökkent szekere államunknak. Ma már kevés ember vitatja Deák Ferencz bölcseségét. Legjobban szeret arról még legnagyobb hive is — hallgatni. Mi sem vitázunk felette. Az események tengerének habjai — hogy költői szóllammal fejezzük ki magunkat — keresztül csaptak felette.

Csak az a baj, hogy e habok nem sodorták el egyszersmind magát a politikai morált is, mely a bölcsesség cultusának volt alapja, Az a baj, hogy a mint az eddigi nyomoruság élő szobrát elsöpörte az idő, meghagyta az alapot, melyen ismét fölépiték az epigonok saját bálványukat, melynek imádásánál, ép ugy az érzés és képzelem az uralkodó, mint eddig volt az, a tényeket s okokat nyomozó gondolkodás pedig ép oly profán előttök, mint elődeik előtt volt az. Esküsznek most Deák Ferencz neve helyett, Tisza Kálmánéra. A föltétlen esküvésben semmi különbség. Még az sem tesz semmi különbséget, hogy amaz 52 vármegyének volt táblabirája, emez csak egy röpiratot irt a vármegyékről. Az érzelem politikája nem igen szokta fontra tenni felkapott egyéniségét — vak az, épen ugy, mint a szerelem, s rendesen csak akkor tér eszére, midőn az események sujtó ostorát érzi a hátán.

Igaz, emberek vagyunk s emberekkel kell számolnunk. De látott-e a világ oly okoembert valaha, ki megállapitott terv nélkül indul a világba, csakugy a népdallal: „jó az isten, jót ád nékem." Vannak a történetnek példái, midőn nagy veszélyek idején a közvélemény szivesen megnyugodott a kipróbált, s rendszerével közbizalmat keltő férfiu dictatorságában, s igy bölcseségében is. De ott mindig az inaugurált irány s rendszer adta meg a bizalmat, melynek a személy csak végrehajtója volt. S az oly dictaturánál, mely csak a személyt tolta előtérbe, rendesen kárát vallotta az ország, mint ezt akar egy Monk, akar egy Serrano példájából látjuk.

Ha a balközép azt vitatná, hogy a Tisza Kálmán által ujabban inaugurált irány s rendszer, mely multjának világos megtagadásában áll, a közbizalom parányi részecskéjére jogos igényt formálhat, ekkor nagyon merészet vitat. Tudjuk, hogy vitatja, de merészet is vitat.

Az nem argumentum, a mit csak a multkor is hallottunk a képviselőházban, hogy három hét alatt mitse lehetett még tenni. Igaz, hogy három hét alatt nem épitenek várat, de annak világos, s mindenki által érthető tervrajzát elő lehetett volna már adni. E helyett azonban mitsem hallunk mást, mint esküvést a Tisza Kálmán bölcseségére. A mit Deák Ferencz bölcsesége elrontott 8 éven át, azt most Tisza Kálmán bölcsesége fogja helyre hozni — erre esküsznek s követelik másoktól is. De hogy miként? Erről hallgat a krónika.

A sentimentalismusnak nagy adagja szükséges arra, hogy valaki ez érzelmi politika mámoritó danájával altathassa el magát. A naivitásnak pedig nem kis mértékével kell rendelkezni, hogy ily politikára, megszavazhassa valaki az ujabb adónemeket, az ujabb terheket, a Danaidák hordója töltögetésére.

Mondják meg önök tisztán, világosan a nemzet előtt: megvan-e már fenekelve a Danaidák hordója, vagy csak ugy mint eddig, töltögetik önök is, mig lehet valamit kipréselni a nemzet véréből? Ösmertessék meg a tényeket és okokat; mert az egyszer megbukott bölcseség után, a „bölcseségbe" vetendő bizalomra, józan észszel most appellálni sem lehet.

Képesek-e önök csak arról is biztositani a nemzetet: hogy ez lesz az utolsó adófölemelés? Távolról sem teszik ezt, sőt önmaguk helyeznek kilátásba, — a választások után, még egy ujabb adófelemelést. Mi, a mi csak kilátásba helyeztetett, biztosra veszszük. A pénzügyminiszter biztositott erről, ki az actát bezárultnak jelenté ki a körülmények felett, melyek az adófelemelés szükségét nélkülözhetővé tennék. Haladnak tehát a bezárult akták felett azon az uton, melynek kárhozatosságát legjobban ösmerik; haladnak az adófelemelés utján, se közben esküsznek Tisza Kálmán bölcseségére, mint a dodonai oraculum, három lábu székére.

Es még komolyan neheztelnek, hogy mi, a sentimentalismus e philosophiáját, birálat alá veszszük!

Önök velünk együtt nem hittek 8 éven át Deák Ferencz bölcseségébe: s midőn e bölcseség felbukott, s az elejtett fonalszálat Tisza Kálmán ragadja kezéhez, hogy a szerencsétlenség rokkájáról tovább gombolyitsa a bajok csomóját — miként követelhetik a nemzettől azt, hogy most ez ujabb sütetü bölcseségbe helyezze bizalmát?

Hitegetni szép szavakkal elámitani — lehet e nemzetet. Magyar erkölcs: „egy jó szóért az ingét is odaadja." De mondják meg önök, ha már lezárták a közösügy actáját, biztositják-e önök a nemzetet a további adófelemelések ellen? és mivel? Az ujabb terhek fejében, adnak-e valamit a nemzetnek akár a jogok, akár a kultura, akár a közvagyonosodás terén?

És ezután kezükben van-e önöknek a Danaidák hordójának feneke? hogy a sok áldozat nem lesz majd mint rendesen semmivé?

Ily biztositékot nem is adtak, nem is képesek adni, — hanem hidegen szavazzák meg az adófelemelést. Könnyelmübb játék még 67-ben sem üzetett a nemzet sorsával.

Szederkényi Nándor.

A belügyminiszterium ügykezelésében, mint a „K." értesül már legközelebb jelentékeny változásokat terveznek. Az ügyeket uj kategoriákra osztják a szerint, a mint a jövőben miniszteri, államtitkári, vagy alsóbb fokozatu elintézés alá fognak esni.

Azon törvényjavaslatok között, melyeket a kormány a jelenlegi országgyülés elé fog terjeszteni, mint a „Közérdek" értesül, nem foglal helyet a középtanodai törvényjavaslat. A vallás- és közoktatási miniszter e halasztást arra használja föl, hogy a nevezett törvényjavaslatot uj átdolgozás alá vegye, s már eddig is több oly módositást tett rajta, mely e törvényjavaslatnak előnyére válik.

Az „Ellenőr"-nek ujra a „szélsőbaloldal" lett kedvencz foglalkozása. Csak az iménti kinyilatkoztatta azt, hogy ő méltányolni tudja a pártnak elvi alapját, felfogja egy radicalis pártnak szükségességét országos politikánk parlamentaris szervezetében és csak az elvek jelenlegi képviseltetése ellen van kifogása. Mégis folyton a legocsmányabb rágalmakkal, a leggaládabb becsmérléssel illeti a kifogásolt képviselőkön felül magukat a választókat, mihelyest ezek az elvtagadásnak átalános áramlatával szemben hitük és meggyőződéseik változatlanságának adnak méltó és jogosult kifejezést. Mint előbb tőkfejeknek czimezte a karczagi választókat, a miért képviselőjöktől számon kérték ünnepélyes kötelezettségeinek megtartását, ugyan oly aljas cynismussal a „szamorodni" hatásának gunyolja a zempléni balpárt hatalmas manisfestatióját, mely a szó és értelem legpemesebb harczában lett kiküzdve. Láthatjuk tehát, hogy mennyi méltánylásban részesiti az „Ellenőr" az elveket ott, hol csak az elvek oly egyszerü nyilvánitásáról van szó, mely a választók elemi jogainak gyakorlatát képezi. Nekünk ugyan nincs szükségünk semmi felvilágositásra, mert hisz jól ismerjük a kényszerüséget, mely az „Ellenőrt" az arczátlan hazugságok gépezetévé teszi. Mi az „Ellenőrtől" nem várhatunk mást. Tisztelt barátunk Mocsáry Lajos helyesen magyarázta, hogy nekünk nem lehet feladatunk visszatorolni, a közjogi ellenzék ellen intézett rendszeres rágalmi hadjáratot s legkevésbé kellene azt szükségnek tartanunk, — ha Csernátony Lajos szerez természeti szükségeinek kielégitést. — Ha célunkul csak az igazság constatálását, az elfogulatlanság és őszinteség jóváhagyó itéletét kell tekintenünk, ugy közte és közöttünk az ügyet előre eldöntöttnek tartjuk. Arról meg vagyunk győződve, hogy nincs ma már a hazában ember, legyen bármily politikai nézeten, ki a becsületes hazafiui törekvések biráját, az igaz meg győződések egyenjogu képviselőjét láthatná Csernátonyban. Ha még szerepet játszik a közéletben és befolyást gyakorol az események alakulására, arra bizonyára nem a köztisztelet, nem az embertársak becsülése, vagy az érdemek elismerése, hanem épen megvetett tulajdonságainak ismerete képesitik. Tisztában van ő vele barát és ellenség egyaránt. Tőle a rágalmazás egyenes megbecsültetéssé válik, ócsárlása és gunya az igazságnak bizonyitványa. És az sem lehet passiónk, hogy vele tollunk élességét érezstessük, támadásainak erős visszatorlása által magunknak valami személyes kielégitést szerezzünk. Lelkiismeretére, igazságszeretetére nem számithatunk, melyek helyzetünk erkölcsi fölényét vele éreztetnék, és legkevésbé képzeljük, hogy hiuságában birjuk megsebezni. Tudjuk mi jól, hogy ő azon helyzetben van mint Mitridates, ki a mérgek folytonos használatával elölte vérének fogékonyságát és méreggel öngyilkosságot nem birt végrehajtani. — Felkeltette ő a legerősebb támadásokat, a közérzelem leghevesebb megbotránkozásait, az igazság barátainak legelénkebb utálatát, és annyira megedzett bennök, hogy a politikai jellemtelenség, a hirlapirodalmi aljasság tárházában nem létezik jelenség, mely reá az erkölcsi megalázás következményeit vonhatná. Megmutatta, hogy a nemtelenség, mely tullép ugy a politikai, mint a társadalmi élet összes követelésein, valódi hatalommá lehet és mindenesetre alapot ad a „hasznos tagságra" egy óriási kormánypárt szolgálati szervezetében. Most jó idők járnak reá s nagy az ő dicsősége; csak támadja és piszkolja az ország kötelességhü választóit! Mi nem fogjuk azokat ő ellenében védeni és azzal a megnyugvással vagyunk, hogy támadásai nekünk teszik a legjobb szolgálatot. Sőt azt gondoljuk, a választások idején rajta kellene lennünk, hogy minél több hasonló támadásra adjunk okot. A kapaczitatiónak, a meggyőződésnek, a hóditásnak oly eszközét nyernők, milyent a korteslelemény sohasem teremthet. Jó üzletet is csinálhat az „Ellenőr", mert halmazban vennök meg egyes számait, hogy a nép között elterjeszszük.

Ráth Károly főpolgármester elnöklete alatt ma délelőtt értekezlet tartatott a **budapest-zimonyi-vasut** tárgyában, melyre a fővárosi közgyülés több tagja meghivatott. Steiger Gyula inditványt terjeszt elő, melynek értelmében a közgyülés feliratot terjeszszen a kormányhoz, kérelmezve azt, hogy még ezen évben a budapest-zimonyi vasut megépitését elrendelje, még pedig a Duna balpartján a legrövidebb irányban; a főváros ez esetben és különösen, ha ezen vasut épitése már a jövő évben megkezdetik, kész a pálya számára a szükséges minden anyagot a városi illetékek alul fölmenteni. Mátyus ellenzi az inditványt, főkép azért, mert át nem tekinthető, hogy mekkora az áldozat, melyet a város felajánl. Szólottak a kérdéshez többen: Szentkirályi, Vecsey, Fenyvessy, Havas, Weisz, Bródy és Kammermayer polgármester. Wahrmann bővebben fejtegeti, hogy ha a főváros iparos és kereskedelmi hanyatlását feltartóztatni lehetséges, ugy a pest-zimonyi balparti, legrövidebb vasut által sikerülhet egyedül. Az áldozat, melyről szo van, alig vehető számba; mert ha a város saját, csekély értékü telkeiből vasut és indóház számára kellő tért átenged, akkor a több határos városi telek sokat nyer értékében. Másrészt pedig nem veszt a város az illetékeknél, mert ha nem épül a vasut, ugy sem folyna be az illetek. A városnak — ugymond Wahrmann — áldozatok által könnyitenie kell ezen vasut létrejöttét; mert bármennyire emlegessék, hogy mily kedvező ajánlatok tétettek legyen a kormánynak, állami tehervállalás **nélkül** mégsem épül meg ezen vasut, és mennél kevesebb teherrel rendelheti el az állam ezen vonal megépitését, annál valószinübb annak gyors létrejötte. Szóló pártolja tehát az inditványt. Az értekezlet csekély módositással magáévá teszi az inditványt és kimondja, hogy ezen felirat, ha a közgyülés által elfogadtatott, egy 7 tagu küldöttség által a polgármester vezetése mellett a kormánynak átnyujtassék és hogy ezen küldöttségnek tagjai ne legyenek országgyülési képviselők.

Az osztrák n. bank kiváltságainak megujitásáról s Magyarországra leendő kiterjesztéséről mindinkább élénken kezdenek értekezni a bécsiek, s az osztrák nemzetgazdák mai nap már megnyitott értekezletein némely előadó ugyancsak „roppant" adatokat fog felmutatni azirántt, hogy az osztrák n. bank rendkivüli mérvben segélyére jött a magyar hitelnek az ő fiókjaiban, mert magyarországi fiókjai számára majdnem épen annyi bankjegyet küldött, mint az osztrák fiókok számára.

Azt mondják a „Congressus" előadói, hogy a fiókok dotatioja 1873-ban igy állott: Magyarország kapott 40 milliót, az osztrák fiókok kaptak 60 milliót; Magyarország felhasznált 38.200,000 frtot (mert alig lehetett ehez is hozzájutni) Ausztria pedig 58,800,000 frtot. Továbbá, hogy 1874-ben a magyarországi fiókok 56.700,000 s az osztrák fiókok 70.600,000 frt dotatiót kaptak ugyan, de nem tudtak (!) többet felhasználni, mint Ausztriában csak 48.700,000 s Magyarországon 45.200,000 forintot.

Már az sem áll, hogy Magyarországon még másik 45 milliót fel ne lehetett volna használni, ha az osztrák urak szándékosan a fiókba csukva pangani nem hagyták volna a rendelkezésük alá adott egész összeget (56.700,000 frtot.) Az egész számitási rendszer pedig hibás és megbizhatlan, mert az osztrák nemzetgazdák mindig csak a fiókokról beszélnek s Bécsről hallgatnak, holott ha egyrészt Ausztriáról, másrészt Magyarországról van a szó, oda kell ám tenni Bécs városát Ausztriához, mert ez még nincs kikeblezve Ausztriából.

Bécs városa pedig egymaga 2—3 annyi pénzt elnyel hitelben, mint Magyarország. A Bécsben elhelyezett pénzek összege évenkint haladja a 100—110 milliót. Tessék már most ezt hozzá tenni Ausztria dotálásához, és hozzátenni az ott más alakokban nyujtott kölcsönöket s kisül, hogy bizony az osztrák nemzeti bank Ausztria számára évenkint több mint 200 millió frtot adogál, mig Magyarország számára csak 45 vagy 50 milliót.

Ne mondják tehát az osztrák urak, hogy Magyarország az osztrák nemzeti banktól arányos (70—30%) javadalmat kap az átvállalt államadósági terhekkel. Magyarország csak m. e. 18% javadalmat kap s ennek haszna sem marad az országban, hanem Bécsbe folyik: mi pedig nem a mi hasznunk. Igy áll a dolog.

Azon különböző terveket illetőleg, melyek az utolsó napokban a vasuti és a bankügyre vonatkozólag a kormány elé terjesztettek, a „Neues Wiener Abendblatt"-nak következőket irja budapesti levelezője f. hó 2-áról: A pénzügyi és vasuti kérdésekre vonatkozólag több ajánlat tétetett a kormánynak, melyek közül csak egy tekintetik elfogadhatónak az, melyet a Credit foncier, a Société générale és a Comptoir d'escompte nyujtottak be. Az ajánlat czélja a **délmagyarországi vasutak** egyesitése a déli vaspálya magyar vonalainak hozzávételével. Ez utóbbi hajlandó volna a hálózatot 50 millió forintért átengedni. Az emlitett csoport képviselői sürgetik az ügy eldöntését, minthogy a franczia tőke Spanyolország kilátásban levő lecsendesitése esetén valószinüleg spanyol értékek felé fog fordulni. Ugyane csoport tervezné a magyar leszámitoló bank életbeléptetését is. Ez esetben a már fenálló törvény novelláris kiegészitést nyerne. A nemzeti bank alapitására külön ajánlat nem tétetett, szükség esetén azonban a leszámitoló bank bankjegyintézetté fejlődnék. E nagy üzletek keresztülvihetősége esetén a keletmagyarországi vasutvonalak csoportositása is terveztetnék. A budapest-zimonyi vasutra vonatkozólag szintén ajánlat tétetett, erre vonatkozólag azonban egyelőre nem fognak határozatot hozni.

A velenczei fejedelmi találkozás.

A bécsi „Tagblatt" terjedelmes velenczei távirati tudósitását jeleztük röviden vasárnapi számunkban s érdekességénél fogva közöljük azt most egész terjedelmében, a mint következik:

Rendkivüli feltünést okoz és tagadhatlanul határozott politikai indokokra mutat — távirják Velenczéből folyó hó 2-áról a nevezett lapnak, — hogy a római diplomatiai testület nem hivatott meg hivatalosan a fejedelmi találkozásra. Félhivatalos uton ugyan azon jelszó bocsáttatik világgá, hogy a fejedelmek jelen találkozása csak részét képezi az osztrák és magyar uralkodó utazási programmjának és igy nem annyira ünnepélyes főfontosságu eseményül, mint inkább csak kitérésül a dalmátiai fő vonaltól, tekinthető, — fontos jelek azonban oda mutatnak, hogy épen e puszta kitérés, minek a velenczei utat keresztelni iparkodnak, csalhatatlan jele e fejedelmi rendezvous politikai horderejének. Mert a mint hiszik, a dalmátiai utazás eredetileg csakugyan a velenczei intermezzo nélkül terveztetett és csak utólag előtérbe toluló politikai momentumok okozták az összejövetelnek általán meglepő felvételét a kezdetben megállapitott utiprogrammba.

Az ez ügyben a leghiteltérdemlőbb forrásból származott hirek már régebb időkre vezethetők vissza. Hónapokkal ezelőtt történt, hogy Schweinitz tábornok, a bécsi német nagykövet, kormánya azon kérését közölte Andrássy gróffal, vállalja magára Ausztria, mint katholikus hatalom, kiválóan pedig maga Ferencz József császár és király, mint katholikus fejedelem, a közvetités egy német a pápánál s birja rá, hogy hagyjon fel a vatikán kihivó magatartásával és szakitsa félbe a Németország ellen kezdett küzdelmet.

Andrássy gróf, hir szerint, elfogadta a német birodalmi kanczellárnak emez eszméjét és magára vállalta, hogy az ügyet kellő pillanatban az uralkodó elé terjeszti. S valóban szóbelileg referált róla az uralkodónak, ki miután külügyminiszterét meghallgatta, a megpenditett eszmét látszólag élénken megragadva, eme választ adá: „Valóban, mint katholikus fejedelem fogok cselekedni s minthogy különben is Dalmátiába utazom, ez alkalommal személyesen összejövök Olaszország királyával."

Ily módon a velenczei utazás terve a fejedelem saját kezdeményezésére lőn elhatározva. — Andrássy gróf pillanatra azt hihette, hogy a fejedelem osztja az ő nézeteit s hogy Ausztria kész a Németország által megpendített közvetitő szerepet ez értelemben magára vállalni. — De csakhamar nem titkolhatta maga előtt sem többé a külügyminiszter, hogy csalatkozott a fejedelem valódi gondolata fölött s félremagyarázta a legf. kezdeményezésből eredő összejövetel értelmét és czélját. S nem sokára félreértheten jeleit vette, hogy az uralkodó legkevésbé sem hajlandó a Berlinben remélt irányban fellépni, hanem hogy hivatását mint katholikus fejedelem az által akarja betölteni, hogy Viktor Emanuelt a pápa iránt minél kiméletesebb eljárásra birja, mely kisérletnél az osztrák uralkodó Viktor Emanuel személyes hajlamaival vélt találkozhatni.

Andrássy gr. beismerte tehát tévedését s midőn Schweinitz nemsokára tudakozódott nála, hogy a tett kisérlet eredményéről értesüljön, a gróf csak kitérő és nem minden zavartól ment választ adhatott neki, állitván, hogy a fejedelem intentióit egyátalán nem ismeri.

Berlinben gyorsan felfogták a dolog állását s intézkedéseket tettek, hogy megelőzzék a fordulatot, melyet a velenczei találkozás venni fenyegetett. Ugyanis oda igyekeztek hatni Sz.-Pétervárban, hogy a czár leránduljon Velenczébe. A czár azonban, ki Vilmos császár iránti minden barátsága mellett sem nagyon szeretné megszabaditani az uj német birodalmat az oly komoly gondtól, minő a harcz az ultramontanismussal, azt válaszolta az előtte tett pélázgatásra, hogy reá nézve ugyan mindenkor ünnep, ha összejöhet Ferencz József császárral, mindazáltal az ily találkozás, ha nincsen semmi határozott politikai czélja, azon bajban szokott szenvedni, hogy a közvélemény rögtön kitalálja, miszerint oktvetlenül kell mögötte különféle szándéknak lappangania s igy aztán a legkalandosabb hirek bocsáttatnak világgá. Ily általános nyugtalanságot pedig kár minden ok nélkül előidézni, miért is ő kényszerülve látja magát lemondani ez alkalommal a találkozás örömeiről.

Igy megbukott a Bismarck-Andrássy-féle terv, miért is azon időtől fogva félreismerhetlen kedvetlenség volt észlelhető Andrássy grófon. És ha nincs okunk kételkedni, e kép teljesen megbizható, az esetre a velenczei kitérés, melyet kezdetben Andrássy gróf politikája diadalának hirdettek, sokkal inkább hasonlit a gróf ur vereségéhez. — Különben Andrássy gróf — jegyzi meg végül a tudósító — az uralkodó elutazása után nehány napig még Velenczében marad s csak azután tér vissza Bécsbe.

A m. kir. pénzügyminiszterium a hivatalos lap vasárnapi számában terjedelmes pályázatot tesz közé **a földadószabályozási munkálatok** foganatositása végett az 1875. évi VII. törvényczikk alapján szervezendő központi felügyelői, katasteri igazgatósági, kerületi és erdőbecslési felügyelői, becslőbiztosi és erdőbecslői állomások betöltése iránt melyből átvesszük a következő lényeges részeket: A földadószabályozási munkálatok foganatositására és azoknak tartamára az 1875. évi VII. törvényczikk alapján a m. kir. pénzügyminiszter által az alább elősorolt állomások szerveztetvén, ezen állomások betöltése végett a pályázat ezennel kihirdettetik. A) A pénzügyminiszterium kebelében több központi felügyelői állomás 2000 frt fizetéssel, 400 frt lakpénzzel, a VII. napidijosztályban; B) A kerületenkint, névszerint Budapesten, Szombathelyen, Pozsonyban, Beszterczebányán, Kassán, Szatmáron, Debreczenben, Temesvárt, Szegeden, Pécsett, Kolozsvárt, Zágrábban és Eszéken szervezendő királyi katasteri igazgatóságoknál, egy-egy igazgatói, titkári, számtiszti és irodatiszti, továbbá a kerület kiterjedéséhez képest egy vagy két kerületi felügyelői, s végre a szükséghez képest egy erdőbecslési felügyelőiállomás. Az A) és B) alatt elősorolt állomásokra kinevezettek ezen állomások székhelyén lakni tartoznak. C) A kerületenkint alább elősorolt becslőjárások mindegyikére egy-egy becslőbiztosi állomás, melylyel 1000 frt évi fizetés, 200 frt évi lakpénz, 400 frt évi napdijátalány és 400 frt fuvarozási költség évi átalány van összekötve; a becslőjárások pedig a következők: — (Itt következnek a járások névszerint kijelölve.)

D) Erdőbecslői állomás, melylyel 1000 frt évi fizetés, 200 forint évi lakpénz, 400 frt évi utinapdij átalány és 200 frt évi fuvarozási költség átalány van összekötve, a budapesti kerületben 1, a szombathelyiben 5, a pozsonyiban 4, a beszterczebányaiban 7, a kassaiban 7, a szatmáriban 7, a debreczeniben 3, a temesváriban 6, a szegediben 1, a pécsiben 3, a kolozsváriban 8, és a nagy-szebeniben 8, a horvát-szlavonországi két kerületben 5, és a horvát-szlavon végvidéki kerületben 5 töltendő be. A-C) és D alatt elősorolt állomásokra kinevezettek az illető járásban, vagy ahhoz lehetőleg közel fekvő bármely helyen lakhatnak, a melyben postaállomás van, de kötelesek lakhelyeiket a kataszteri igazgatónak bejelenteni.

A pályázni kivánók felszólittatnak, hogy sajátkezüleg irt, s az alább megirt kellékek szerinti képesitettségüket igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvényeiket a törvényszerü bélyeggel ellátva, folyó évi aprilis 20-ig a m. kir. pénzügyministeriumhoz beküldjék, illetőleg azok, kik jelenleg is államhivatalban vannak, azokat hivatalbeli főnökük által a m. k. pénzügyministeriumhoz juttassák.

A horvát-szlavonországi kerületbe eső állomásokra vonatkozó folyamodványok a zágrábi országos pénzügyigazgatósághoz, a végvidéki kerületre vonatkozók a zágrábi hadparancsnoksághoz küldendők f. é. aprilis 20-áig.

A kérvényben általában kimutatandók: az életkor, testi egészség, nyelvismeretek, különösen a magyar, illetőleg a horvát nyelvnek és azon vidék nyelvének ismerete, mely vidékre a pályázó kinevezteini óhajt, tanulmányok, feddhetlen magaviselet, az eddigi foglalkozás vagy szolgálat; egyszersmind határozottan megjelölendő az állomás, továbbá a kerület vagy járás, melyben a pályázó alkalmaztatni kiván.

Különös képesitettségi kellékül kimutandó, jelesen; a) igazgatói állomást illetőleg: nagyobb hivatalnak vezetésébeni gyakorlottság és általános gazdasági ismeretek; b) központi, kerületi és erdőbecslési felügyelői állomást illetőleg: elméleti és gyakorlati mező-, illetőleg erdőgazdasági képzettség; c) titkári és számtiszti állomásra: a pénzügyi fogalmazói illetőleg államszámtani vizsga letétele; d) becslőbiztosi és erdőbecslői állomásra: legalább gyakorlati mező-, illetőleg erdőgazdasági képzettség, és azon vidék mező-, illetőleg erdőgazdasági viszonyainak teljes ismerete, melyben a folyamodó alkalmaztatni kiván; e) irodatiszti állomásra: jól olvasható kézirás és helyirás, és algymnasium vagy alreáltanoda végzése.

Debreczen mozog. Ugy látszik, Debreczen helyre akarja hozni a mulasztást, melyet Tisza Kál. megválasztásakor elkövetett. Illő is, hogy a magát legnagyobb magyar városnak nevezett Debreczen fentartsa ellenzéki jellegét azon irányzatokkal szemben, melyek az ország függetlensége ellen vannak intézve. Alábbi tudósitásunk kétségtelenné

teszi, hogy az „Ellenőr“ esti lapjában foglalt azon távirat, miszerint a közjogi ellenzéki értekezlet fiaskót eredményezett volna, roszakaratu és valótlanságot terjesztő közlemény. De lássuk a levelet, melyet hiteles forrásból vettünk:

Mai közjogi ellenzéki értekezleti gyülésünkre mintegy 2—300 tag jött össze, pedig csak a tegnap esti „Debreczen“ hozta a meghivást. A mi értekezleti gyülésünknek ideiglenes elnökeül Gálócsy Gusztáv, jegyzőül Szatmári Károly választatott, elnök röviden előadván összejövetelünk czélját, azt nevezetesen, hogy a midőn az ellenzéki elveket eddig vallott némely volt pártfeleink a szabadelvü kormánypárthoz csatlakoztak és lemondtak eddig vallott elveikről, nekünk is nyilatkoznunk kell jövő magunktartása iránt, erre megkezdődött a nyilatkozatok sora, melyek mindenikének vége az volt, hogy jövőre függetlenségi párt nevezetet ajánlottak felvenni, a minek senki sem mondván ellen, az értekezlet ezt elfegadta. Tiszay Dániel különösen kiemelte és megkivánta magyarázni a jelenvoltak előtt, hogy e szó alatt független Magyarország ne értsenek oly valami törekvést — mint a kormány és szabadelvü párt lapjai ránk akarják sütni — valami forradalmi törekvést, mi békésebb szellemüek vagyunk, mi békés, alkotmányos uton óhajtjuk Magyarország függetlenségét elérni; de mig ezt akarjuk, addig ezzel ellenkezőleg cselekvő képviselőinket sem nem követhetjük, sem a velök tartó szabadelvü czégüeket mint határozottan ellenünk nyilatkozókat Magyarország érdekeit sértő fellépésük miatt többé ellenzéknek el nem ismerjük. T. E. kifejezést kivánt az előbbiek után adni azon törekvésnek, miszerint a függetlenségi párt nincs időhöz vagy kormányhoz, avagy személyhez kötve, e pártot olyannak óhajtaná, hogy az örök életü legyen, független elemekből, az ifju nemzedékből vegye örökös gyarapodását, á kik hivatva vannak minden tekintély iránt nyiltan felszólalni ugy a gyülésekben, mint a párt organumaiban; hangsulyozta, hogy a hazában mindenütt szükséges függetlenségi pártot szervezni, szükséges vagy helyben, vagy a vidék jelentékeny városaiban fenálló függetlenségi párt közlönyében elveiket, akaratnyilatkozataikat nyilvánitani, s átalános párt programm tárgyában a mozgalmat meginditani. A mi szintén helyeseltetett.

Ezután a párt megalakulván programm készitésére 24 tagból álló bizottság neveztetett, s azután az ülés „éljen a függetlenségi párt“ közös kiáltás mellett eloszlott.

Tehát reményünk van hozzá, hogy a város választó független — nem konczot leső polgárai nagy többsége zászlónk alá sorakozand.

n. l.

Nagy-Kőrös, apr. 4.

Városunk értelmes polgársága ma ismét fényes tanujelét adta tántorithatatlan hazaszeretetének, ugyanis: mig a balközép, és Deákpárt között országszerte egy olyan „nesze semmi fogd meg jól“ forma programm mellett erőszakolt „Vakulj magyar“-féle egyesülés, tömegestől sodorja el vidékenként azon kisbitüeket, kik a magyar nemzet életképességében, és sarkalatos jogainkhoz való merev ragaszkodásunk elmaradhatatlan jó sikerében eddig helyezett bizalmukat megingattatni, engedték, — nálunk a közjogi ellenzék mai napon megtartott közgyülésében, hol oly számosan jelentek meg a párttagok, hogy nem csak a gyülés helyiségéül kijelelt — nagy vendéglő nagy termei, de még annak tágas udvara sem voltak elegendők a lelkesült polgárság nagy tömegének befogadására.

A nagy közönségnek példásan higgadt magatartása mellett, jelenlegi politikai helyzetünknek több szónok által különböző irányban mesterileg történt kifejtése után kérdésbe tétetett, hogy mi is el hagyjuk magunkat sodortatni az elvtagadásnak ez idő szerint nagy hullámokat verő áramlata által? t. i. ha a volt Deákpárt, mert bizonyosan meggyőződött eddigi álláspontjának kárhozatos volta felett! — azt elhagyva még czimét is elvetette és megsemmisült! — ha a volt balközéppárt; mert szinte meggyőződött tántorgó politikája tarthatatlansága felett! önmagát megsemmisitette, mindkettő eddigi álláspontját egy ujabbal, de szinte igen gyanus szinezetüvel cserélte fel: következik-e, hogy mi az állami önállóság és függetlenség pártja, vagyis az elvhü baloldaliak, kik eddig vallott politikánk üdvösségében lelkünkből és szivünkből meg vagyunk győződve, szinte köpönyeget cseréljünk? s átalakuljunk osztrák-magyarokká; mert csupán két főpártnak lehet létjogosultsága! — az egyik az állami önállóság és függetlenség pártja, vagyis az igaz magyar párt a másik pedig a közösügyes rendszert továbbra is fentartani akaró, vagyis az osztrák magyar párt.

Minek következtében az igen népes közgyülés — általános lelkesedéssel — a következő határozatot mondotta ki; és pedig minden ellenmondás nélkül egyhangulag:

„Az országgyülési képviselők soraiban megindult s országszerte nagy hullámokat vert elvtagadási áramlattal szemben Nagy-Kőrös városának elvhü balpárti lakossága ez alkalommal is ünnepélyesen kijelenti, miszerint a minden idegen állam érdekeitől független állami önállóságunk kivivása czéljából közjogi ellenzéki álláspontját továbbra is fentartja s ily minőségben a nemzet jobbjaival egy zászló alatt küzdeni honfiui szent kötelességének ismeri, miről az országos függetlenségi párt bizottságát is hirlapi uton értesiteni kivánja.“

Vajha most már nagypéntek óta szabadelvü czég alá sorakozott eddigi deákpárti lakostársaink is megértve az idők intő szavát, ne osztrák-magyarok lennének továbbra is, hanem igaz magyarok s necsak névleg, hanem tényleg is mutatnák meg szabadelvüségüket (ha van) tömegestől, és pedig minden utógondolat nélkül őszintén — zászlónk alá sorakozásukkal — ezen zászlónak lévén egyedül szent hivatása Magyarországon a győzedelemre.

ry.

Szolnok, april 4.

Ritkulunk, de tisztulunk. — Hevesmegye központi ellenzéke a szolnoki választó kerületben a baloldali ellenzék szervezésével t. cz. Hubay urat bizván meg, összehozott és alakitott az általa meghivottak segélyével egy bizottságot, a mely elnökévé „Kövér Károly“ urat választá meg; a ki azután az ellenzék szervezését akként vélte eszközölhetőnek, hogy a két országgyülési párt egyesülése folytán egy tanácskozmányt hivott egybe Szolnokra april 4-ikére 10 órára.

A választó kerületben létező igen nevezetes függetlenségi párt szervezve lévén, daczára annak, hogy Szolnok igen távol esik még jó utban is a kerület legnagyobb részétől; még is gyanitván azt, hogy itt a jobboldaldali ölelkezés szándékoltatik, e párt részéről is számosan jelentek meg a tanácskozásra.

A tanácskozmány lefolyása a következő volt:

Kövér Károly ur felhivás következtében elfoglalá az elnöki széket, vázolá a két párt összeolvadását, s reményét fejezte ki, hogy az itt is létesittetni fog.

Szodoray Elek ajánlotta, hogy a baloldal a volt jobboldallal, szabadelvü párt czim alatt egyesüljön.

Eördögh Elek ezek ellenében kifejti, hogy a bizottság nem az egyesülés, hanem az ellenzék szervezésével lett megbizva; ha tehát ennek ellenére ohajtanának a bizottság tagjai müködni, akkor elvárja politikai becsületességöknél fogva, hogy elébb mondjanak le megbizatásaikról, s azután mint már nem ellenzékiek szervezkedhetnek tetszésök szerint.

Az elnök, e nyilatkozat következtében azonnal lemondott, s az elnöki széket oda hagyta; nagy zaj és zavar. — Eördögh Elek kifejtett indokainál fogva, határozati javaslatot kiván felolvasni. — De azon oknál fogva, hogy a tanácskozmánynak vége van, nem olvashatja fel.

Horánszky Nándor, támogatva Fehér Miklós által, azt kivánja, hogy azok a kik mint ellenzék továbbra is maradni óhajtanak, távozzanak el, a jobboldallal csatlakozni kivánók maradjanak.

Eördögh Gyula kifejti, miként épen elébb mondatott az, hogy a tanácskozmánynak vége van; ő és igen számosan mint a függetlenségi pártnak tagjai már szervezkedtek; e tanácskozmány mint ellenzéki hivatott össze, tehát azok menjenek, a kik megszünnek ellenzék lenni.

S mivel a jelen volt polgárok nevezetes része ezt követelte, a tanácskozmánynak csakugyan vége lett; s azok a kik a jobboldallal egyesülni kivántak, meghivták magokat déli 12 órára értekezletre.

Miként 1 óra tájt értesültünk, az egyesülni kivánó volt baloldaliak a jobboldaliakkal csakugyan egyesültek is, és 5 tagu bizottságot választottak, szabadelvü czimü pártjok szervezésére.

Az ellenzékhez hü polgárok pedig d.u. 2 órakor igen számosan gyülvén egybe, kiváltkép a szavazatképes szolnoki földmivelő polgárok közül, a kik Szolnokon a többséget képezik, egyhangulag határozták el, hogy maradnak ezentul is azon párton, a mely Magyarország teljes állami függetlenségét kivivni tüzte feladatául, — s csatlakoztak a Tiszaföldváron tartott, függetlenségi párt határozataihoz.

Eördögh Elek.

Szatmár, márcz. 29. Mai napon tartotta országos képviselőnk számadó beszédét, melyre a polgárság nagy számmal megjelent d. u. 3 órakor a csizmadia ipartársulat táncztermébe, — hová a képviselő is a nép éljenzései között megjelenvén, elfoglalta a szószéket és megösmertette az eddigi közösügyi alapon müködő kormány müveit, veszélyes gazdálkodását, hazánk és nemzetünk tönkretételi módozatait, megösmertette a jelenleg a jobboldal és balközép összeolvadt pártokból feltámadt szabadelvü párt állását, a jobboldali ellenzék czélját, mely ugyanazon közösügyi szerződés alapján áll az előbbenivel és mindezekkel szemben megösmertette, hogy a nemzet alkotmányos szabadságáért küzdenek egyedül a függetlenségi 48-as, és hiveknek megmaradott baloldali képviselők, kiknek száma 50 lehet, ezen előadást szünni nem akaró éljenzés követte.

Toth Elek polgár inditványára országos képviselő Kiss János magatartása eljárására nézve, teljes megelégedésüket s ragaszkodásukat kimondották, s azt jegyzőkönyvbe beiktatni határozták, a gyülés $5^1/_2$ óra után bezáratván képviselőjök számtalan éljenzései között — és megkezdődött az ez alkalomra rendezett népmulatság.

T. E.

Országgyülés.

A képviselőház ülése april hó 5-én.

Elnök: Ghyczy Kálmán. Jegyzők: Beöthy, Szeniczey, Mihályi. A kormány részéről jelen vannak: Wenckheim, Széll, Tisza és Szende miniszterek.

Az ülés d. e. 10 órakor megnyittatván a mult ülés jkönyve hitelesittetik.

Kérvények. — **Molnár** Aladár bemutatja az orsz. magyar izr. tanitóegylet kérvényét az izr. tanitók jogviszonyainak rendezése, — **Boltizár** J. Selmecz és Bélabánya városokét a selmeczi e. f. kir. trvszék ottan meghagyása iránt.

Wenckhem B. b. beterjeszti a bir. végrehajtókról és a kézbesitőkről szóló két rendbeli szentesitett törvényt. Kihirdettetvén hasonló czélból a főrendeknek meg fognak küldetni.

A mult szombati bizottsági választások eredménye a következő: a pénzügyi bizottságba beválasztatott Ordódy Pál, a vasutiba Horváth Gyula; a bányaügyibe Ragályi Gyula és Máriássy Kálmán; a tanügyibe Mornár Antal, az állam és egyházközti viszonyok szabályozása iránt kiküldött bizottságba Kármán Lajos.

Ezután a kereskedelmi törvénykönyv előzetes tárgyalására kiküldendő bizottság tagjaira adattak be a szavazatok. Az eredmény a közelebbi ülésben fog kihirdettetni.

Napirenden van a **vasuti és gözh. szállitás** megadóztatásáról szóló tjavaslat folytat. részletes tárgyalása.

A tárgyalás mult szombaton a 3. §-nál szakadt félbe s elnök felolvastatja e szakaszt, valamint a p. ü. miniszter ide vonatkozó uj szövegezését. A ház szavazásnál a 3. §-t a p. ü. miniszter által ajánlott uj szövegben fogadja el.

A 4. §. változatlanul elfogadtatik. — Az 5. §. felolvasása előtt **Szél** K. p. ü. miniszter inditványozza, hogy az 5. 6. és 7 §§. együttesen tárgyaltassanak, mibe a ház beegyezvén kifejti a miniszter, hogy nézete szerint a törvény világosabb és határozottabb lesz, ha megforditjuk a §§-ok sorrendét és először szólunk azokról, kik kedvezményben részesülnek, azután megmondjuk, kik vétetnek ki a törvény alól és végül megmondjuk, hogy az eddig fönálló bélyegek továbbra is épségben maradnak. (Helyeslés.) Az 5. 6. és 7-ik §§-ra nézve tehát a következő szövegezést ajánlja: Az 5. 6. és 7, §§-ok kihagyandók és azok helyébe a következő szövegezés veendő fel: 5. §. Azok, kik kedvezményi dijszabásban részesülnek, csupán a kedvezményi dijtétel, kezelési illeték és esetleg érczpénzpótlék után eső adóösszeget fizetik.

6. §. Az e törvény által meghatározott adóval nem rovatnak meg: a) a kir. udvar; b) a szokott katonai szállitási okmányok mellett a közös hadsereg és a honvédség részére eszközlött személy- és teherszállitmányok; c) azok, kik saját gőzösükön vagy vasutjukon, kizárólag csak saját tulajdonukhoz tartozó javakat szállitanak; d) a vasuti és gőzhajózási vállalatok azon javakra nézve, melyeket egyedül saját épitkezéseikhez a vállalat tárgyainak kiépitéséhez vagy fentartásához, vagy végre mint üzletükhöz tartozókat saját vasuti vagy gőzhajózási állomásaik egyikéről a másikra szállitanak; e) a közuti vasutak; f) a főváros és határának egyes részei között a személyszállitást közvetitő gőzhajók és vasutak.

7. §. A vasuti és gőzhajózási szállitásoknál a fenálló törvények és szabályok szerint fizetendő bélyeg illetékek jövőre is változatlanul fentartatnak.

Falk Miksa az uj 6. §. c) pontját kihagyatni inditványozza, mibe az általa felhozott okok alapján a pénzügyminiszter is beleegyezik. — **Simonyi** Ernő megjegyzi, hogy ha valaki magának saját vasutat épittet, és azon szállitja tulajdon áruit, annak megadóztatását ezen törvénynyel összefüggésben levőnek egyátalában nem tartja. Ennélfogva az eredeti szöveget kéri megtartatni. — Szavazásnál a ház a pénzügyminiszter által ajánlott szövegben fogadja el az 5. 6. és 7. §§-at Falknak a 6. §-ra vonatkozó módositásával. — A hátralevő 8—12. §§.-at minden vita nélkül változatlanul fogadta el a ház s ezzel a tjavaslat tárgyalása befejeztetvén holnap harmadszor fog olvastatni.

*

Következik a **bélyegilletékek s dijakról** szóló tjavaslat tárgyalása.

Átalánosságban senkisem szólván a tjavaslathoz, megkezdetett a részletes tárgyalás s a czim minden észrevétel nélkül elfogadtatott.

Az 1. §-nál **Mocsáry** Lajos e szakaszt egyszerüen kihagyatni kéri, mert ugymond, ha nem vétetik czélba az eddigi gyakorlatnak ezen uton való megváltoztatása, akkor az 1. §. felesleges, miután magától értetik, hogy a törvény, mely ujabb törvény által nem módosittatik, érvényben marad. — **Széll** K. p. ü. miniszter kifejti, hogy a szakaszban meg van az alkotmányos garantia s azért az eredeti szöveg meghagyását kéri. — **Szakácsy** D. felemliti, hogy az 1868. XXIII. t. cz., mely a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában hozatott, már annak idejében módosittatott, nevezetesen a 21-ik §-ban és a törvényhozás azt fejezte ki, hogy a tudományos közoktatási és jótékony czélokra tett adományok és ajándékok illetékmentesek. — A pénzügyminiszter 1873-ban terjesztett is be erre vonatkozólag tjavaslatot, mely azonban még ma is elintézetlenül hever a p. ü. bizottságban. Ezért kéri a házat, halassza az 1. §. tárgyalását akkorra, midőn a pénzügyi bizottság erre vonatkozó jelentését beadja.

Széll K. pénzügyminiszter beismeri a kérdés fontosságát, azért azonban e szakasz felfüggesztését szükségesnek nem tartja s helyesebbnek véli ha a ház azt határozza, hogy a pénzügyi bizottság, a melyhez ezen törvényjavaslat utasitva volt, adja be ezen törvényjavaslatra vonatkozó jelentését a holnapi napra, amit a pénzügyi bizottság könnyen megtehet, mert ma ugyis ülést tart, és tegye meg jelentését talán akként, hogy az akkor külön törvényjavaslat alakjában beadott előterjesztés ezen most tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatba, mint ennek egyik §-a vétessék be, hogy ne kelljen e czélra külön törvényt hozni, hanem holnap befejeztetvén a most szőnyegen levő törvényjavaslat tárgyalása az utolsó szakasz elibe jöhetne esetleg azon törvényjavaslat tartalma, mint külön szakasz. (Helyeslés.)

Simonyi E. azon módositásra akar néhány észrevételt tenni, a melyet Mocsáry felhozott s a melyet az adóügyi bizottság az eredeti szerkezeten tett. Vannak ugymond bizonyos adótörvényeink, a melyek évről évre megujittatnak. Nézete szerint ennek oka abban rejlik, hogy ezen adótörvények a Bachkorszakból átvétetvén, valamennyi alkotmányos pénzügyminiszter által nem tartattak helyes, és rendes törvénynek hanem csak olyanoknak, melyek a körülmények pressiója alatt elfogadtattak, de mindig csak ideiglenesnek tekintettek. A törvényjavaslatot beterjesztő miniszter indokolásában most is azt mondja: „mert a bélyeg és illetékekre nézve kivánatosnak jelzett uj törvényjavaslatnak nemcsak kidolgozása, hanem annak törvényhozási tárgyalása is szövevényes s terjedelmes voltánál fogva hosszabb időt igényel. A bizottság a törvényhozás további intézkedéseig kivánja megszavaztatni e törvényt és nem egy bizonyos határideig. E kettő között szónok nézete szerint különbség van. Abba még inkább bele lehet egyezni, hogy 2 esztendőre szavaztassék meg, ha azt mondja a miniszter, hogy lehetetlen ezen hosszadalmas nehéz törvényt egy esztendő alatt átdolgozni, tekintve a további teendőket, hanem az, hogy a törvényhozás további intézkedéseig állapittassék meg ezen törvény, ez annyit jelentene, mintegy permanenssé tenni e törvényt, mintegy megörökiteni és megnyugodni azon hiányokban, melyeket eddig valamennyi pénzügyminiszter elismert. Mintegy pedig ezen adótörvényeket szónok ideiglenességükből kivetkőztetni nem akarná, annálfogva az adóügyi bizottság által tervezett módositást nem fogadhatja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Széll K. pénzügyminiszter kiemeli, hogy az által a törvény ideig. természetébcl nincs kivetkőztetve, mert a háznak van egy határozata, mely szerint e törvény mielőbb revisió alá veendő. — **Dániel** E. előadó a p. ü. m. módositásának elfogadását kéri. — A ház az 1. §-t az adóügyi bizottság szövegezése szerint változatlanul fogadja el s Mocsáry módositását mellőzi.

A 2. §-nál **Mocsáry** L. hangsulyozza, hogy e szakaszban egy uj hivatalnak, az illeték megszabási hivatalok felállitása terveztetik. Eddig az illetékek megszabásával első fokon az adóhivatalok foglalkoztak; ezeknek helyébe állittatnék ezentul egy uj hivatal az illetékek megszabására. Ezen uj szervnek a közadók behajtási szervezetébe való behelyezése az eredeti törvényjavaslat indokolásában azzal van indokolva, hogy az adóhivatalok nem győzik azon munkát, melyet egyébb rendes teendőiken kivül még az illetékek kiszabása is ad. Felhozatik ennek bizonyságára az, hogy 40,000 ily kiszabási ügy maradt hátralékban. Szónok azonban azt hiszi, hogy ezen nagy hátraléknak nem épen az az oka, hogy azon munkával nem külön hivatal van megbizva; a hátralékok nagy halmaza magában az ügy természetében fekszik, miután tudva van, hogy igen sok illeték csak évek hosszu sora után fizettetik a hagyatékok tárgyalásának befejezésével. Azt hiszi, hogy ezen körülmény nagy mértékben emeli ezen illetékhátralékok számát; minél fogva azt tartja, hogy egyedül e körülménynyel egy uj hivatal felállitása igazolva nincs. Azon kérdést illetőleg, hogy átalában véve czélszerü-e külön választani a pénzügyi teendők ezen részét az adóhivatalok egyéb hasonnemü teendőitől, azt tartja, hogy az adóhivatalnokok, akik helyben vannak egy bizonyos kis területen különösen ha huzamosabb ideig tartózkodnak, ott apródonként megismerkedhetnek az összes területnek ugy szólván összes vagyoni viszonyaival és még inkább birnak tájékozással a hatáskörükbe tartozó ügyekre nézve és inkább felügyelhetik, ellenőrizhetik azon csonkitásokat, melyek elkövettethetnek. Czélszerübbnek tartja tehát ez okoknál fogva az adóh. eddigi eljárását, mint sem azt, hogy e nagyobb területre — mert nagyobb területekre kellene azokat felállitani — külön hivatalok állittassanak fel, melyek az adókötelezettek viszonyairól közvetlen tudomással nem fognak birni. Átalában nem tartja szónok czélszerünek a külön hivatalok foruma szaporitását. Kétségtelen, hogy ez nagyobb költséggel jár. Mert ha nem vennők is azt, hogy minden forumnak meg van az önmaga személyzete, de már csak azon viszonynál fogva, melyben állanak más hivatalok irányában azon sok irka firka okvetetlen igen sok dolgot ad. De ha e szempontot mellőzzük és különben ily hivatalokat czélszerüeknek tartanánk is, átalában nem időszerü épen most azoknak felállitása.

És azt hiszi, hogy annál inkább helyes ebbeli nézete, hogy épen most nem czélszerü, hogy a közigazgatás szervezete egy ily uj szerkezet beillesztése által mintegy reformáltassék; mert ha csakugyan szándékában van a kormánynak megváltoztatni a pénzügyi kezelés módozatát, ha szándékozik azt a megyei közigazgatással összeköttetésbe hozni, akkor nincs helye annak, hogy a mostani szervezet tataroztassék, mert igen természetes, hogy ha szándékunkban van, valamely épületet lebontani, azt lassanként átalakitani, nem czélszerü azon nagyobb reparaturákat véghez vinni, vagy ujabb épitményeket hozzá csatolni. E szempontból reményli, — hogy a kormány figyelembe veszi ezen nézeteket és nem kivanja a pénzügyi kezelésnek mostani rozzant szervezetét uj közeg beillesztésével reformálni, igy reméli, hogy a ház elfogadja inditványát, melynél fogva ezen hivatalok felállitása mellőztetnék. A 2. § tehát egyszerüen kihagyatván, ez által módositást szenvednének mindazon §§-ok is, melyekben a felállitandó illetékszabási hivatalokról szó van.

Széll K. p. ü. miniszter kifejti, hogy bármiként rendeztessék az administratió bármily irányu reformok történjenek is a pénzügyi igazgatás többi részében, az illetékek kiszabási ügyét, mindig különspecialis tekintetből kellend venni. és ezen speciális körülmény folytán bizonyos külön organumokra kellend azokat bizni ezentul is. Ezen okoknál fogva kéri a házat, sziveskedjék e szakaszt változtatás nélkül, ugy a mint szövegezve van elfogadni.

Simonyi E. oda nyilatkozik, hogy ha a törvényhozás egyszer az illetékek fizetését elhatározza és az illetéki törvényt meghozza, egyáltalában nem szándékozik hátráltatni akár mely oly czélszerü intézkedésnek behozatalát sem, mely a törvény által megszabott illetékek czélszerü behajtását fogja eszközölni; ennélfogva ha csak arról volna szó, hogy czélszerü módon kezeltessenek és hajtassanak be a törvény által megszabott illetékek, nem szólna semmit; de ő itt nagy elvi kérdést lát, mert azt hiszi, hogy sürgős reform kérdéseink közt legsürgősebb az, hogy hagyjunk fel már egyszer az uj hivatalok felállitásával. Ez egy rettenetes betegség, a melyben Magyarország szenved és melybe meglehet, hogy Magyarország bele fog halni. Ha arról van szó, — ugymond — hogy az ország polgárai járuljanak az államkincstár költségeihez, jó, de egyszerüsitsük a mennyire lehet a dolgot és igyekezzünk minél kevesebb, nem minél több személyt állitani az adózó és a kincstár közé. De mi ugy járunk el mindenben, hogy mindig uj hivatalok teremtése által akarunk segiteni. Itt van pl. nem régiben megszavazta a ház és életbeléptetendő lesz a közjegyzőintézmény. Ugyan mire való volt ez intézmény? Ha valakinek peres ügye van a két peres fél és a biró, szerencsétlenségből és talán régi szokásból odajött harmadik személynek még az ügyvéd; de hogy az ügyvéden kivül minek kivántatik a közjegyző, akit sem a biró, sem az ügyvéd nem nélkülözhetnek, azt egyátalában felfogni nem tudja. Itt vannak most már az adókivetések. Ha a miniszter azt mondaná, hogy a jelenlegi hivatalokban alkalmazott személyzet nem bir azon qualificatióval, a mely e kötelességek teljesitésére képesitse őket és azért az ezen adóhivatalokban alkalmazott személyzet némelyikének fizetését felemeltetni kivánja, hogy kaphasson olyanokat, kik ily qualificatióval birnak, a kik ezen kötelességet elvégezzék, ezt értené, de hogy uj illeték kiszabási hivatalokat kellesen felállitani különösen akkor, mikor a kormány programmjában elvül tüzi ki az administratió külön ágazatainak egyszerüsitését, azzal nem érthet egyet; mert jól tudja a miniszter is, hogy milyen nehézséget képeznek a már felállitott hivatalok a megtakaritások eszközlésében. A hivatalnokot t. i. ha nincs is szükség reájuk, elcsapni nem lehet, s igy vagy meg kell őket tartani, vagy alkalmazni másutt. Mig a kormány és a törvényhozás tisztába nem jő arra nézve, hogy micsoda változtatásokat akar behozni a közigazgatásban, addig azt hiszi a kormány tartózkodhatnék uj hivatalok felállitásától. Ezen okoknál fogva pártolja Mocsáry inditványát.

Széll K. pénzügyminiszter hangsulyozza, hogy itt egy oly apparátus felállitásáról van szó, melynek szüksége teljesen indokolva van, mely ha költségtöbbletet idéz is elő egyrészről, jövedelmi szaporulatot fog hozni másfelől a kincstárnak, s figyelembe veendő az is, hogy megtörtént a megfelelő reductio, mert 100,000 frton felül megy már ezen évben is azon megtakaritás, mely az illeték szabási hivatal felállitása folytán a pénzügyi szolgálat terén elérethetett.

Csiky S. megvallja, hogy azokon felül, a miket Simonyi az uj hivatalok szaporitása és felállitása ellenében felemlitett, melyekhez ő is szorosan ragaszkodik, több okai vannak arra, hogy ezen törvényjavaslatnak 2-ik pontjában felemlitett illeték szabási hivatalok felállitásához ne járuljon és igy ezen pontot el ne fogadja. Oka arra magában a pénzügyminiszter állitásában gyökerezik. Ő ugyanis azt mondta, hogy a mostani adóhivatalokra az illeték kiszabását bizni azért nem lehet, mert számosan vannak ugyan, de ezek nagyon el vannak foglalva egyrészről, másrészről pedig nem alkalmasak, nem oly szakértő emberek, hogy ők képesek lehetnének az illeték kirovást megtenni. Szónok nem tudja, hogy állithatja a p.-ügyminiszter ezt, hiszen ezen adóhivatalnokokat nem választották a polgárok; nem a nép hivatalnokai azok, azokat az illető pénzügyminiszterek választották és nevezték ki. Ha tehát olyanokat neveztek ki, és olyanokat neveznek ki, a kik nem használhatók azon czélra, a mire a hivatalra beiktatták, az az ő hibájok. Ha ilyen hibába tudtak esni eddig, nem tudja nem fognak-e ugyanezen hibába esni az uj hivatalok felállitásánál. — Különben ha volnának törvényeink, melyek szerint az adóztatás a törvényhozás által meghatározott rendben történhetnék, az esetben szónok azt hiszi, hogy a szakképzett emberek képesek lennének igazságos, s a közérdeket megnyugtató kivetéseket tenni. De micsoda alapon fogják ezek az illetékeket kiszabni? Nyolcz év óta mindig az a kivánat nyilvánul a házban, hogy oly adóreformtörvényeket hozzanak létre, melyek a nemzet jelleméhez, ohajtásához és régi szokásaihoz vannak alkalmazva, s nyolcz év óta egy kormány sem volt képes azt létesiteni. Mi áll ma? Az a mi 52-ben az absolut hatalom alatt, a Bach-korszakban állott. Hiszen mindazon szabályok, melyekre az 1. §-ban hivatkozás történik, a Bach-korszakban hozattak be, és oly szövevényesek, hogy azokat magok a miniszterek sem ismerik. Innen van, hogy tapasztalás szerint ezeken az illetékszabásnál nem tudnak eligazodni az adóhivatalok, s felterjesztik a pénzügyigazgatósághoz, az megint a miniszteriumhoz; egyik igy magyarázza, másik ugy. Mert nincs törvényünk, hanem csak az önkény müvének utánzása, az mely ma is alkalmaztatik. Az ujabb törvényben is az czéloztatik felhasználtatni, itten sem szakképzettség, sem ujabb hivatalok felállitása nem segit a fenálló rosz rendszeren a polgárok zaklattatásán, károsittatásán és egész tönkre tételén.

Erre a ház változatlanul elfogadja a 2. §-t s mellőzi Mocsáry inditványát.

A 3. §-nál **Teleszky** I. eme módositást teszi: „A 3. §. 6. bekezdésében előforduló „birtokbiróságok“ szó helyett tétessék“ telekkönyvi hatóságok“ „birtokbirósághoz“ szó helyett pedig tétessék „telekkönyvi hatósághoz.“ — A p. ü. miniszter és az előadó hozzájárulása után a ház e módositással fogadja el a 3. §-t.

A 4—7. §§. változatlanul fegadtatnak el. — A 8. §-nál **Lázár** Á. kiemeli, hogy a jelen törvényjavaslatban ez az első szakasz, melyben új adóemelésről van szó, illetőleg az eddig fenállott egy forintos bélyeg helyett különböző fokozatok állapittatnak meg. Nem tudja hogy az előbbi pénzügyminiszter, ki ezen törvényjavaslatot beterjesztette, begyüjtette e az e tekintetben szükséges statisticai adatokat a fővároson kivül eső vidékekről? Megengedi, hogy a fővárosban végére jártak annak, miféle jövedelmet remélhetnek az államháztartás egyensulyának helyreállitása végett az ilyen tánczvigalmak, estélyek s hasonló, félig meddig a fényüzés kategoriájába tartozó mulatságok és időtöltések megadóztatásából, azonban nem hiszi, hogy ilyen adatok egyszersmind a vidékről is gyüjtettek volna, legalább neki semminemü adatokról nincsen tudomása, a melyekre ezen optimisticus kilátás fektetve volna. — Másfelől tagadhatatlan az, hogyha ily törvényjavaslat tárgyalásánál, mindig csak pesti szemüvegen át tekintünk és a vidéki viszonyokat nem vesszük figyelembe, bizonyára olyan, a gyakorlati életet csakugyan kinevető intézkedések jönnek létre, melyek a helyett, hogy biztos jövedelmet eredményeznének, háttérbe szoritják a társadalmi szellemet s közmüvelődést, s az állam akkor, mikor ily rendkivüli uton akar költségei fedezésére eszközt nyerni, talán épen az ellenkezőt éri el.

Épen azért ezen 8-ik §-t, mely a fővároson kivül mindenütt országszerte, tehát nem csak kisebb nagyobb városok és községekben, de egyátalaban mindenütt egyformán felényire határozza meg a bélyegilletékeket szónok részéről nem tartja a méltányossággal megegyeztethetőnek, s azért egy a vidéki viszonyoknak megfelelő módositványt terjeszt be, a mely következőkép szól: A bélyegilleték és dijakról szóló törvényjavaslathoz. A 8. §. helyett ez teendő: „Budapestet kivéve, más városokban és községekben pedig a népességhez képest a 7. §-ban megállapitott bélyegilletékek következő táblázat szerint fizetendők, ugy mint: 20,000 lakosnál többel birókban fele, 10000-től 20,000-ig egy harmada, 3000—10,000-ig egy negyede; 3000-nél kevesebbnél egyötöde.“ — A ház változatlanul fogadja el ezen, valamint a következő 9. §-t is.

A 10. §-nál **Máday** S. eme módositást adja be Az illetékek oly formán vonatnak le, hogy a hat. engedélyért benyujtott kérvényhez megfelelő bélyegjegyek mellékeltetvén ezek a hatósági engedély megadásakor hivatalból felragasztatnak, elutasitás esetén pedig a folyamodónak visszaszolgáltattatnak“ — Ezzel azt hiszi az aggodalom el lenne oszlatva, s egyuttal igazságosan járnának el az illetők iránt, kik folyamodnak. De sikert nem aratnak. — A pénzügyminiszter és az előadó hozzájárulása után a ház e módositással fogadja el a 10. §-t.

A 11—13. §§. változatlanul elfogadtatnak. — A 14. §-nál **Kasper** M. kiemeli, miszerint ő a 14., 15. és 16. §§-at egészen törlendőknek tartja, mivel azonban tudja, hogy a ház ebbe bele nem egyez eme módositást teszi a 14. §. harmadik bekezdéséhez: „A szopós csikó azonban anyjával együtt egy marhalevélre jegyezhető fel.“ — Jegyző olvasván az inditványt Kasper oda kiált hozzá: „Kérem, kifelejtettem belőle a szopós borjut; tessék bele tenni! — **Széll** K. p, ü. miniszter a csikót elfogadja, de a borjut mint külön is eladhatót, nem. — **Kajuch** J. a szakasz utolsó bekezdését kihagyatni inditványozza. — **Széll** K. e módositvány helyett a következő inditványt teszi: „A 14. szakasz utolsó bekezdése után a következő szöveg vétessék fel: kivételnek csupán akkor van helye, ha ugyan egy tulajdonosnak falkája legalább 20 db szarvasmarhából áll. Ily esetekben köteles a marhalevél kiállitásával megbizott közeg abban a falkát képező marhák számát a két évesnél nem korosabbak külön megjelölése mellett, pontosan feljegyezni és a felhasznált bélyegzett ürlapokra az 1 dbot meghaladó marhák számához s azok netaláni korkülönbségük mérvéhez képest járó bélyegilletéki többletet megfelelő értékü belyegjegyekben a marhalevél kiállitása előtt a féltől személyes felelősség terhe alatt beszedni ezen bélyegjegyeket a marhalevél ürlapján a beirásra szánt rovatban felragasztani s a szöveget valamennyi bélyegjegyeken keresztülvinni.

A ház Kasper és Széll Kálmán javaslataival fogadta el a 14. §-t. A 15. §. változatlanul fogadtatott el. A 16. §-nál **Széll** K. azt ajánlja, hogy ezen szakasz utolsó négy sora a „bélyegcsonkitás miatt“ szótól kezdve hagyassék ki és helyette a következő sorok tétessenek: „a bélyegcsonkitás minden egyes marhalevélért a pénzügyi igazgatóság által 50 krtól 2 frtig terjedő birságban és ha a marhalevél egész falkára állittatik ki 5 frttól 20 frtig terjedhető birságban marasztalható el A ház elfogadja e módositványt.

A 17—18. §§. változatlanul elfogadtatnak. A 19. §. felolvasása után **Széll** Kálmán pénzügyminiszter felemliti, hogy a 19. §. előtt jönne majdan azon §, melyre ha a ház elfogadja, a pénzügyi bizottság jelentése volna bevárandó, azért kéri a házat, hogy ezen törvény végmegszavazását ne tüzze ki holnapra, hanem ha esetleg felvétetik azon §., azután történhetik a végmegszavazás. — Elfogadtatik.

Következik a **házadóról** szóló 1868. XXII. t. cz. hatályának meghosszabbitásáról és némely rendeletének módositásáról szóló törvényjavaslat.

Teleszky István bár általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául, a házbirtok megadóztatásánál előforduló aránytalanságokat illetőleg felemliti, hogy a házosztály adót fizetők nagy előnyben részesülnek a házbéradót fizetők felett, mely utóbbi szónok szerint a legsulyosabb adónemeknek egyike. A sulyos adóteher magában véve is nyomasztóan hathat az adózó polgárok vállaira, még nyomasztóbb akkor, ha ugyanazon adónemnél a legnagyobb aránytalanságot tapasztalja az ember. Az a mi a sulyos adók viselését lehetővé teszi, az, ha az adó arányos. Ez arányosság azonban nálunk hiányzik, mert mig igen kis községek sujtatnak a terhes házbéradóval, addig igen nagy, népes és gazdag városok, mint Kolozsvár, Debreczen, Szeged, stb. a sokkal kedvezőbb házosztály adót élvezik. Ohajtja ennélfogva szónok, hogy e tárgyban mielőbb oly törvényjavaslat terjesztessék a ház elé, mely ezen igen érzékeny aránytalanságokat megszüntesse s minthogy a házadónak azon része czéloztatik az 5. §. által felemeltetni, mely előnyösebb a sokkal nagyobb házbéradó ellenében, ehez szivesen hozzá járul. Igy egyrészről a törvényjavaslat enyhiti az aránytalanságot, másrészről azonban meg fokozza a 2. §. azon tartalmánál fogva, mely szerint az általános házbér adó alatt álló azon városokra nézve, melyek legalább 10,000 lakossal birnak, és melyek gőzh. vagy vasuti állomás mellett feküsznek, a levonási tételt, nem mint addig volt, 30%, hanem 20%-ban véli megállapitani vagyis azon 18 városban, melyek ezen categoriába esnek, a 100 frt utáni adótétel nem, mint eddig volt 14 frt, hanem 18 frtra emeltetik. Ohajtja, hogy a 2. §. kihagyassék.

Széll Kálmán pénzügyminiszter beismeri, hogy a házadó egy bizonyos irányban gyökeres módositásokat igényel, hogy a házadónak felosztásánál házbéradóra és házosztályadóra anomaliák forognak fen, de állitja, hogy az anomaliákat e téren teljesen kizárni alig lesz lehetséges. Nem igazságos kulcs, hogy oly csekély igénytelen helységek, melyek közelében valamely vasut, vagy gőzhajó állomás keletkezett, ugyanazon %-tel

számitsák az értéktörlesztést, mint például P o z s o n y v á r o s á b a n. A jelen törvényjavaslat tehát épen azt czélozza, hogy itt az eddigi három helyett két kathegoria állittassék fel, hogy felállittassék ezután az, hogy a 20 és 30% a nyers jövedelemből számittassék le, hogy a tiszta jövedelem kitudathassék, az épület fentartási költségek fejében. Nagyon természetes, minél nagyobb ezen leszámitandó %, annal kisebb az adó, s megforditva; ugy hogy az által, hogy 30%-tól 20%-re szállittatik le bizonyos városnál az érték törlesztési összegnek levonási %-a, az által az adófelemelés egy bizonyos mérve szándékoltatik. Ez történik azon 10,000 lélekszámmal biró városoknál, melyek ezenkivül vasuti vagy gőzhajózási állomást képeznek. Azt hiszi, hogy ezen kétféle osztályozás inkább megközelitése az igazságos adókivetésnek. Hogy ez nem a kevésbbé többé sulyosan terhelteknek adója lejebb szállitása által történt, ez a viszonyokban fekszik, mely szerint a jövedelemnek nem lejebb szállitására, hanem felemelésére kell törekednünk, és épen azért indokoltnak tartja a törvényjavaslat 2-ik szakaszát és kéri Teleszkyt hogy ebben ő is megnyugvást találjon.

Az általános vita a holnapi ülésen, mely 10 órakor nyilik meg, folytattatni fog. Tárgysorozat: a mai napon történt választások eredményének kihirdetése, azután a vasuti és gőzhajózási szállitások megadóztatásáról szóló tjavaslatnak harmadszori felolvasása és azután az adóügyi bizottság t. javaslata tárgyalásának folytatása a megállapitott sorrend szerint.

Ülés vége 1 óra 45 percz.

Nagy-Károly, márczius 31.

Az „Ellenőr“ 84-dik számában „Fölháboritó botrány“ czim alatt egy ismeretlen bérencz toll védelmére kél a henczegő gyávaságnak és a megsértett önhittségnek.

Nem látnók érdemesnek a különben minden alapot nélkülöző állitások czáfolását, ha ezen absurdomot nagyrabecsült lapjában megjelenni észre nem veszszük.

Többre becsüljük ugy e lapot, mint annak olvasóit, mintsem ily szándékos malitia által félrevezettetni engednők, s a t. szerkesztő ur ismert lovagiasságában bizva az igazság érdekében kérjük alábbi helyreigazitó közleményünket felvétetni.

Folyó hó 21-én I. G. ur előkelő hölgyeket kisért a szinházba, hol a hölgyek által bérelt IV. és V-ik számu zártszékeket Fisch Emanuel ur és neje által elfoglalva találták.

I. G. ur a nők iránti lovagias kötelméből kifolyólag egész illedelemmel felszólitá a foglalókat a bérelt székek elhagyására — azonban azok vonakodtak felállani, azt adván elő, hogy őket egy szinész, ki nálok szállásol, engedte bejöhetni a szinházba, neje számára a 45-ik számu helyet jelölvén ki.

I. G. ur igyekezett megértetni a foglalókkal, hogy a 45-ik számu szék más sorban van és a 45-ik számu szék nem ad jogot két szék elfoglalására, annál kevésbé a bérlők helyeinek ily módoni eltulajdonitására.

Fisch Emanuel ur és neje végre belátták az el nem vitázható igazságot s felállottak a nem őket illető helyekről.

Azonban B. Gy. „városunk legmiveltebb polgára“ (???) igy nevezi őt a bérencz toll — kidülesztett mellel és csipőre rakott kezekkel elő ugrott, és I. G. urat anélkül, hogy csak egy szóval illette volna őt — szemtelennek nevezte.

Ezen kimagyarázhatatlan, arczátlan fellépés az egész közönséget megbotránkoztatá.

Tisztában lévén J. G. ur önérzetével egész nyugalommal szóllitá fel B. Gy.-t sértő szavai viszszavonására, azonban B. Gy. a következő szavakkal adott kifejezést a becsület és illemről fogalmának: „V a n p é n z e l é g, b á r m i k o r m e g j e l e n e k a b i r ó s á g e l ő t t, n e m f é l e k s e n k i t ő l.“

I. G. ur ezen nyilatkozatból megismervén megsértője álláspontját, visszavonult, a szinielőadás végeztével azonban a vendéglő udvarán két tanu jelenlétében ismét felszólitá B. Gy.-t sértő szavai visszavonására, mire B. Gy. nagy hetykén azt feléle, hogy: „m a j d m á s k o r.“

I. G. ur belátván, hogy egy ilyen erkölcsi érzületü egyéntől elégtételt semmi uton nem nyerhet, a közönség nagy megelégedésére lovagostorral fenyité még a botrányos magaviseletü henczegő sértegetőt.

B. Gy. az ostorcsapástól feldühödve I. G. urra rohant, de a jelen volt meghivott tanuk feltartóztatták, s heves lárma és káromkodás között távozott lakására.

Ennyit a czáfolhatlan igazság érdekében.

Minden alapot nélkülöz tehát a méltatlanul megrovott szinigazgató, mintha két zártszéket két félnek adott volna el, teljes rágalom B. Gy.-nek hátulróli megtámadása, nevetséges az állitólagos kerekoldás; de legmulatságosabb B. Gy. uj polgártársunk, mint városunk legmiveltebb polgárának (???) ekkinti felmagasztalása.

Mi teljesen értjük és méltányoljuk az „Ellenőr“ értesitője részéről a felekezeti rokonszenvet, azonban becsülni csak akkor tudnók, ha közleménye nem rágalmakon és szándékos ferditéseken alapulna, hanem ha a megtörtéutek hü képet adta volna. *) T ö b b e n.

Táviratok.

Velencze, apr. 5. A Ferencz-József császár és király Triestből ide utaztában mindenütt a legnagyobb ünnepélyességekkel fogadtatott; az indóházakat mindenütt olasz és osztrák lobogók diszitették, katonai diszőrségek voltak felállitva s a községi elöljáróságok óriási néptömegek élén üdvözölték a magas vendéget. Az i t t e n i p á l y a u d v a r b a n Viktor Emánuel király, a kir. herczegek, polgári és katonai kitünőségek, a 71. gyalog ezred egy szakasza s beláthatlan néptömeg várakozott a császár és királyra. Az indóház olasz és osztrák lobogókkal volt diszitve s midőn az udvari vonat berobogott, a kriály elébe sietett magas vendégének, ki kiszállván a fejedelmek összeölelkeztek, s azután a császár kezet szoritott a főherczegekkel, mire felzendült az osztrák néphymnus egetrázó evvivák és ágyudörgések által kisérve. Ezután a császár, az olasz király s az olasz trónörökös egy számukra feldiszitett gondolában foglaltak helyet, melyet Amadé ésTamásfhgek,továbbá Wimffen ésMenabrea tábornokok, az egész császári kiséret, valamint a velénczei nobilik ünnepélyesen diszitett gondoláinak egész raja követett. A partokat, hidakat és palotákat sürü néptömeg boritotta el. A nagy csatornán végig haladva mindenütt lelkesült fogadtatás várt a fejedelmekre s számtalan katonai zenekar játszotta az osztrák néphymnust. Az ünnepélynek a legpompásabb idő kedvezett.

Velencze, apr. 5. A fejedelmek megérkezése szt.-Márk terére megragadó látványt nyujtott. A csapatok szemlélése közben kétszer haladtak végig a fejedelmek a téren s a doge palotába érve a trónörökös neje, a miniszterek s a két kamara elnöke által fogadtattak, kik az erkélyről voltak tanui a csapatszemlének. A néptömeg viharos éljenzései az erkélyre hivták ki a fejedelmeket, kik midőn megjelentek, végehossza nem voltaz ovatiónak.

*) Közöltük e levelet mint önvédelmet az általunk is ismertetett vád ellenében. A biróság, mely elé az ügy terjesztve van, lesz hivatva igazat szolgáltatni. S z e r k.

Velencze, apr. 5. A „Gazetta di Venezia“ figyelemre méltó czikket hoz, melyben egyebek közt ez áll: Az osztrák császár látogatása Velenczében mély benyomást fog maga után hagyni Olaszország ujjászületésének történetében. E látogatást az egész olasz nemzet lelkesült tetszéssel fogadja és a külföld a legszebb kilátások között üdvözli. Midőn a császár e tartományba jő, nyiltan kijelenti, hogy elfeledte a multakat és barátsága Olaszország és ennek királya iránt nem muiékony tünemény, hanem kidomboruló eszméje a császári politikának és Olaszország a legszivélyesebb fogadtatással viszonozza eme tüntetést.

Bécs, aprilis 5. Hitelrészvény 238. — Angol-osztrák 139. 75.— Galicziai 235. —.— Lombard 139.—. — Államvasut 309.—. — Trámvay 119.—.— Rente 71.55 Hitel sorsjegy 169.—. — 1860. 112 60 — Napoleond'or 8.88. — 1864. 139 — Arany 5.22.—.— Ezüst 104.50 — Frankfurt 54.— — London 111.35. — Porosz pénzutalvány 63.10. — Únio-Bank 111.50. — Török-sorsjegy 56.50. — Ált. épitő-bank 18.50 — Angol épitőbank 37.75.

Bécs, aprilis 5. M. földteherm. kötv. 79.— Magy. vas. kölcsön 100.30 — Salgó-Tarján 75.—. Anglo-Magyar 19.— — Magy. hitel 222.— — Franko-magyar bank 65.—. Magyar záloglevél 86.80 — Alföld 132.—. Frdély 130. — Magy. éjszak-kel. vas. 120. 25.— Magy. kel. vas. 56.75 — Kel.-vasuti elsőb. kötv. 68.80. — Magy, sorsjegy 83.80. — Tiszai vasut 196. — Magy. földhitel —. Municipal-bank —.

Ujdonságok.

— **Relytélyes történet.** Mészáruló oláhok érkeztek Püspökibe 3 szekérrel. A legszélső házhoz betértek éji szállásra. Reggel a házi gazda nem csekély meglepetésére csak három szekér állott udvarán, ökrök és oláhok nélkül. Eddig még semmi különös nincs a dologban, hanem az már a hihetetlenséggel határos, hogy egyik s ekér felbontatván, abban egy erjedésnek indult emberi lábszár találtatott. A szekerek gazdái (hir szerint csucsai illetőségüek) még eddig nem mutatkoztak. Többet ez esetről a „Bihar“, melyből a hirt átveszszük, még nem tud.

— **Kevés a korcsma a fővárosban.** A fővárosban boldogabb időben összesen 172 pálinka-korcsma szokott lenni, most azonban csak 162 van. A fővárosi tanács a szomjuságban szenvedő emberiségen segiteni kivánván, elhatározta, hogy törik-szakad, a hiányzó 10 korcsmát felállittatja. Megjegyezzük mégis, hogy e buzgóság forrása valószinüleg az, hogy 10 üres korcsma miatt a fővárosi házi pénztár 1000 kerek forint jövedelemtől van megfosztva.

— **A folyó évi jun 15-én** kisorsolandó IV. államsorsjáték nyereményei ő fölsége a király határozata folytán a közös katonai jvtékonysági czélra fognak forditattni. Az első főnyeremény 70.000 frt. A nyeremények papirjövedékekben, az aug. 1-től jára kamat élvezettel fognak kiadatni. A III. állam-sorsjáték nyereményei a honvéd-rokkantak, árvák és özvegyek nyugdijalapjára forditattak.

— **A magyarországi jótékony és kölcsönsegélyző olasz-egylet** tegnap délelőttre közgyülés tartása végett hivta össze tagjait. A társulat elnöke S a l v i n y Lajos, olaszországi konsul. Az egyesület czélja a Magyarhonban állandóan, vagy ideiglenesen tartózkodó, esetleg átutazó, inséget szenvedő olaszoknak, ugy az egyesület tagjainak is segélyökre lenni. A közgyülés tagjainak csekély száma nem volt határozatképes, miért is a közgyülés megtartása 3 hétre elhalasztatott. megvitatás nélkül maradván az olaszok által rendezendő társas estélyek feletti inditvány is, mely H e l f y Ignácztól meleg pártolásban részesült. A közgyülés nyelve kizárólag olasz volt.

— **Az olló.** A „N a g y v á r a d“ saját, állitása szerint „elsőrendő vidéki lap“, igen könnyü szerrel szokta teletölteni tenyérnyi hasábjait. Egy vizenyős vezérczikkecske elől, es a többit meghozza neki a budapesti pósta. Ez a becsületes ujság ugyanis, az általa néha oly fogcsikorgatva emlegetett „központi lapok“ nyirbálásából tengődve, azzal áltatja olvasóit, hogy neki az ország nem is, de a világ minden zugában saját eredeti levelezői vannak. „Párisból irják n e k ü n k“, „Bécsből irják n e k ü n k“, „Londonból értesitenek m i n k e t“, „piripócsi levelezőnk szerint“ stb. igy kezdi e lapocska minden ujdonságát, és Biharvármegye nem is mulasztja el H ü g e l Ottó uram ujságát nagybecsülésben részesiteni az eredeti hiteles értesülésekért, mert lám ott találják azokat később (vasárnap, mikor a casinóban az egész héten jött lapokat végig olvassák) a „központi lapokban is, melyek, — az élhetetlenek — bizonyosan a „Nagyvárad“-ból i r t á k ki azokat. — Figyelmeztetjük azonban a „Nagyvárad“-ot, hogy azt még elnézzük ugyan neki, ha hireinkről azt állitja, hogy azokat n e k i irják, de hogy könyvismertetéseket, birálatokat, melyek lapunkból ollózódtak ki, saját eszmeszüleményckent tárjon olvasói elé, s abban „szerintünk“, „nézetünk szerint“-féle kifejezésekkel éljen, azt egyéb megtoroló eszköz hiányában egyszer mindenkorra kénytelenek vagyunk arczátlan tolvajlásnak bélyegezni.

— **Déván** özv. Szaláncsy Elekné sz. Rákosi Csipkés Karolina, fáradhatatlan élete 64-ik évében elbunyt. Derék honleányt gyászolnak benne környezői.

— **Székely Imre** tegnapi (5 ik) matinéját D o l i n a y I d a k. a. és V e c s e y ur nyitotta meg Beethowen f. dur sonatájával zongorán és harmonionon s bizony erre elmondhatjuk, hogy oly szépen sikerült, hogy „kár volt nem hallani“ — t. i. azokra nézve, kik későn jöttek és alig fértek be. Pedig sok „jó ember“ be fér ám 2—3 szobába. Hanem hát a közelebbi matiné, mint halljuk, már nagyobb, „diszesebb“ teremben fog tartatni. Ezután T a k á t s I l o n a k. a. adta elő Weber es-dur Rondeau-ját, csinosan, virágosan, mint a darab szelleme kivánja. C s a p ó L ó r á n t Liszt Ferencz Aufenthalt-ját tolmácsolta helyes felfogással, helyes hangsulyzással és kellő beosztásával az erő és gyöngédség fokozatainak, ugy hogy kifogást csak az iránt tehetünk, miszerint fiatal emberünk kezei még nem oly nagyok, mint a „nagy-ember“ kezei és azoknak még izmosodniok is kell, hogy jobban kidomboritsák az erő-hullámzatokat. Eme „férfias“ szellemü játék után egy „nőies“ következett: S z é k e l y I l o n a k. a. (a tanár-müvész leánya) atyja közkedvességü szerzeményét „Le lever du soleil“ játszotta, oly finom, hajlékony gyöngédséggel, hogy elmondhatjuk: „nem esett távol az alma fájától.“ V a h o t I d a k. a. hasonló gyöngédséggel tolmácsolta Liszt F. „Auf dem Wasser singen“ dalát — melyben festőileg van utánozva a hangok remegése a hullámokon. Végre Schubert a-dur quintetjét adták elő: F á y G i d a, E l i s c h e r, I l l é s, F á y Z o l t á n és B o e é r urak kitünő szorgalommal, de a tulmelegült helyiségben némi akadályokkal. És még véges-végül B o e é r ur Ernst Carneválljából fütyölt változatokat mondhatni „madár-hangon“, mert utánozta E r n s t „flageolette“ hangjait, melyekkel egykor a közönséget elbüvölte. A kanárihangok jólsikerültek s a staccatok kitünőek, — a hoszabb hangok azonban ingadoznak — de nemis kivánjuk, hogy egy kis papiroson, mely az ajkak közé van illesztve, „hegedülni“ lehessen. Szóval — a matiné ugyancsak változatos és érdekes volt s a szép nagy közönség egészen belemelegült a figyelmezésbe.

— **Borzasztó tett.** Bécsből távirják, hogy ott egy P o k o r n y János nevü szabómester, morvaországi uhrigi születésü, tegnap este felesége távollétében négy kis gyermekét és önmagát f e l a k a s z t o t t a. A legöregebb gyermek 9 éves, a legifjabb 8 hónapos volt. A gyermekek közül egy futás által megmenekült A felakasztottaknak életre hozása minden erre czélzó kisérlet mellett sem sikerült. Pokorny nem volt szükségben, vagy munka nélkül, de rendezetlen élet miatt szorongató viszonyok közé jutott.

— **Az erdélyi rendörség** parancsnokává, hir szerint Török Ferencz honvédőrnagy fog kineveztetni. Ez lesz az első lépés a csendőrség megigért magyarositása utján.

A fővárosi pénzügyi és gazd. bizottság ma Kada Mihály alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott, melynek tárgyai ezek voltak: 1. A kisdedóvó egyesület folyamodványt adott be a tanácsnak hogy a neki adományozott telek 1% átiratási dij neki engedtessék el. A tanács oly feltétellel adta át a telket, hogy a kisdedovó intézet esetleges megszüntetése után a telken levő épületek szerződésszerüleg a város tulajdonába esnek. A kérvény pártolólag fog a közgyülés elé terjesztetni. 2. A vigadó utolsó emeletében lakó Fegyveres Ádám mérnök, ki a 3 szoba s 1 konyháért 650 frt házbért fizet, a semmi kényelmet nem nyujtó lakás bérét 500 frtra kéri leszállittatni. A bizottság tekintetbe véve az alábbszállt házbéreket, a kérelmet pártolja, s a tanács ezt is ily értelemben terjeszti a közgyülés elé. 3. Tokaj város „ipartársulat köre“, mely most alakult, a fővárosi közönséghez segélyért folyamodott. A város, miután ily kérvény egy év alatt tömérdek intéztetik hozzá, a kérelemnek nem tehet eleget.

— **A bor és sörfogyasztási pótregale-dijak** felemelése iránt egy min. rendelet jött le a tanácshoz, mely szerint annak már april elsején kellett volna életbe lépnie. A pénzügyi bizottság tekintve azt, hogy ez előirányzott regale jövedelem az idei költségvetésbe ugy is felvétetett, ezuttal a rendeletnek érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozik, azért azon előterjesztést teszi a tanácsnak, hogy az eddigi scála tartassék fenn ez évben, a pénzügyi és gazdasági bizottság május végéig ezen kérdés tárgyalása alapjául javaslatot terjesztend elő.

— **Az öngyilkosság uj neme.** E g e r z e i g e r szatócs és bormérő a Damjanich utczában tegnapelőtt nejével pörlekedvén elkeseredésében kénoldatot vett be s midőn azzal czélját el nem érte, nagymennyiségü lőport vásárolt s azt az asztalra tevén fölébe hajolt és meggyujtotta. A lőpor erős robbanás közt a szoba padozatához vágta a szerencsétlent, ki erős égési sebeket kapott s felgyógyulásához kevés a remény. — A boltban volt ivó vendégeket a lőpor a falakhoz verte, mire azok rémülve menekültek.

Egy félreismert festmény. Az akadémia II. osztályának ma esti ülésén F r a k n ó i Vilmos olvasta fel székfoglaló értekezését II. Lajos királyról és nejéről Máriáról. Ez alkalommal P u l s z k y a nemzeti muzeum igazgatója egy festményt mutatott be az ülésen, mely már igen régen a muzeumban őriztetik, s melyről eddig az volt az általános hiedelem, hogy az azon levő két alak Albert királynak és Erzsébetnek arczképe. A kép igy van ismertetve Telekynek „A Hunyadyak kora“ czimü nagybecsü munkájában is. Pulszky már régen állitá, hogy a festmény nem eredhet a 15. századból miután annak stylje, továbbá a jelmezek, s több körülmény határozottan 16-ik századbeli eredetre mutatnak. A kép a falra volt felfüggesztve, honnét Pulszky épen emlitett scrupulusai miatt levévén, a mit persze még addig egy bölcs birálónak sem jutott eszébe megtenni, nagy örömmel vette észre a keret hátán a következő még tisztán kivehető feliratot: „Ludovicus rex et Anna regina.“ — A két arczkép tehát II. Lajos király és nővére Anna vonásait örökitette meg, s csakugyan valósult P u l s z k y gyanitása, — hogy az a 16-dik századból való. A festményen jobbról a királylány, balról Lajos képe látható, amaz, mintegy 18, ez körülbelől 15 éves lehetett, mikor lefestették. A két királyi sarjadék vonásai egész tisztáu kivehetők, s általában a mintegy 1½ négyszöglábnyi festmény a legjobb állapotban van. Pulszky nem tud a képről semmit, minthogy az J a n k o v i c s Lőrincz örököseitől került a muzeum birtokába, hogy e család mily uton jutott hozzá, az iránt nem adhatott felvilágositást.

— **Pauler exminîszter és a statisztika.** K o n e k Sándor statistikus ma délután az akademiában egy értekezést olvasott fel a „magyarországi bünvádi esetek statisztikájáról. Konek az 1873-ban begyült adatokat dolgozta fel Kipanaszkodván magát a felolvasó a feljelentések rendkivüli számáról — 67,683 feljelentés történt 1873ban, — méltó megbotránkozással emlité fel, hogy e számnak jóformán fele 39,172 ügy intéztetett el azon évben az országban levő tetemes birói személyzet által. Jelen volt az ülésen P a u l e r volt igazságügyminister úr is, ki eleintén nagy figyelemmel hallgatta az előadást, később azonban, midőn a felolvasó nem igen hizelgő szavakban fejezte ki roszalását a fölött, hogy a megtámadott 67,683 egyén közül 28,511-nek ügye elintézetlen maradt azon évben, Pauler ő exija nagy figyelemmel kezdte nézegetni a felolvasó terem mennyezetének cirádáit. Konek azonban kérlelhetlenül olvasta tovább számait, s nem törődve ő excja lankadó figyelmével elmondá, hogy bünvádi perbe fogatott 1873-ban a m. korona országaiban összesen több mint 51,000 egyén, és ezek közül elintéztetett az ügye summa summárum33.837-nek,s ezek közül is 5322 bizonyitékok elégtelensége miatt fölmentetett, 5664 pedig büntelennek nyilvánittatott, s igy azon 15011 egyénnek, kiknek becsülete b ü n v á d i p e r által volt megtámadva, az elintézettek arányához képest szintén legalább egy harmada fölmentendő lett volna. Következett itt ismét egy erélyes kifakadás az igazságszolgáltatás ellen, mely lehetővé teszi, hogy nálunk, annyi ember ártatlanul tovább esztendőnél ki legyen téve a bünpernek. Pauler ur ő excellencziája erre fölhagyott a mennyezet vizsgálásával s érdekes beszélgetést kezdett a mellette ülő T ó t h Lőrinczczel s tetette, mintha az egész dolog a világon mindenkit érdekelhetne, csak őt nem. Konek csak olvasta tovább számait. Nálunk ugymond 1873-ban a t i s z t v i s e l ő k k ö z t 274 büneset fordult elő, tehát minden 118 tisztviselőre esik egy büneset. Ausztriában csak 500 tisztviselő közt van egy büntettes. — Pauler büszkén nézett szét a teremben s le lehetett arczáról olvasni: „lám pedig ott Giskrák és Banhansok teremnek, nálunk pedig ilyenek nincsenek;“ s ezután hallgatta figyelemmel a felolvasást.

— **Az állatkert igazgatósága** Kairóból tudósitást kapott, hogy az állatkert számára mult őszön rendelt állatok f. hó utolján megérkeznek. Az imposans és becses szállitmány áll: egy elefánt, két oroszlán, egy leopard, két strucz, három gazella, egy marabu, két flamingó. többféle szárnyas és egy nubiai szerecsenből. Az állatokat kisérő szerecsen állandóan itten fog maradni, s mint állatőr lesz alkalmazva,

— **Mammuth lábszárcsont.** Ajka körül, mint a „Vasm. Figy.“-ben olvassuk, a kőszénbánya közetében eszközölt vasuti párkánylevágások mellett támadt vizmosásban egy Mammuth lábszárcsontra akadtak. Ez a lábszárcsont, melyet a vizár áshatott ki a földből s sodort le, hosszabb időn át a vizmosáson keresztül fektetve átjáróul szolgált; a kik látták és mint bürüt használták, azt gondolák kő, vagy kövesült fadarab. Legközelebb azonban F o r s t e r Sándor mozdonyvezető felismerte a csontot s Szombathelyre szállitotta.

A hivatalnok segély egylet igazgatójának öngyilkossága következtében tett vizsgálat eddigi eredménye azon intézet állapotát a legkétségbeejtőbbnek tünteti föl. Rendetlen könyvezések következtében egy könnyen nem is lehet átnézetét adni helyzetének. Ezen ügy, és a Fuchs-Hirschfeld-féle biztositási intézet csalásokkal összekötött bukása, a ezekkel összeköttetésben álló tisztes nevek miatt is, élénk közbeszéd tárgyát képezik. Ez utóbbira nézve a Horn Ede ellenében emelt vádak alaptalanok; ő az alelnökséget el sem fogadta; neve miatt ilyen a czégbejegyzésben elő sem fordul.

— **Irodalom szinház és müvészet** Az „Otthon“ áprilisi füzete S z a n a Tamás szerkesztésében jelent meg. Az eddigi szerkesztő Z á v o d s z k y Károly kinyilatkoztatja, hogy a folyóirat szerkesztésétől végkép visszalép. Az uj szám különben most is elég érdekes tartalommal jelent meg H a t a l a Peter sajtó alatt levő „A z é n h i t v a l l á s o m“ czimü munkájából van benne egy mutatvány, továbbá S z e m e r e Miklós derült kedélyü agg költőnktől egy költemény „A lányokhoz“, Tolnaynak egy beszélye és végül egy f o r d i t o t t beszély O u i d á t ó l az „Orgonaág.“ Az uj szerkesztő különben kijelenti, hogy bár a fősulyt az eredeti dolgozatokra fogja fektetni, ezután forditott müveket is közöl. — Kivánunk az „Otthon“-nak nagyobb pártolást és legalább is oly érdekes tartalmat az uj szerkesztő keze alatt is, mint a milyennel e folyóirat Závodszky idejében birt. — T á b o r s z k y és P a r s c h n á l megjelent: „E l e m é r d a l a“ (Csak egy szép lány van a világon) zongorára tette S z e n t i r m a y Elemér (N é m e t h János) — A z a r a d i s z i n h á z a t, mint a „Debreczen“ irja, B o g y ó Alajos és M á n d o k y Béla debreczeni szinészek bérelték ki. A nevezett lap szerint velük mennek a debreczeni szinház tehetségesebb tagja is. — N a g y n é B e n z a I d a szerződését a nemzeti szinháznál megváltoztatták. Eddigi 6 hónapos szerződése ugyanis 8 hónapra meghosszabbittatott. Ez idő alatt hetenkint kétszer fog fellépni és pedig nem csütörtökön és szombaton mint eddig, hanem kedden és szombaton. Azonkivül a müvésznő a nagy erőfeszitést kivánó Wagner operákon kivül késznek nyilatkozott bármely uj operát 6 hét alatt betanulni. — J ó t é k o n y e l ő a d á s o k r a többé nem engedik át a nemzeti szinházat, hanem, mint a „F. L.“ értesül némely reforma napon az igazgatóság maga rendez előadásokat, s az ezekből begyült jövedelmet az év végénjótékony czélokra fogja kiosztani. — A m ü c s a r n o k j a v á r a rendezendő előadás f. hó 17-én lesz a budapesti német szinházban. Két szindarabot fognak előadni, egyiket magyart „A női könyek“-et a másikat franczíát, ez azonban még nincs megállapitva. Bemutatnak még 4 eleven képcsoportozatot.

— **Rövid hirek. Udvari szállitók** H a s s e l m a n n Károly keztyüs és K o z m a t a Ferencz fényképésznek a király az „udvari szállitó“ czimet adományozta. — **Halálozás**, F a c k h Oszkár volt m. kir. miniszteri tanácsos f. hó 2-án Bécsben meghalt. A boldogult hült tetemei Budapestre szállittattak. — **A fővárosi tanács** f. hó elsején tartott ülésében 26 szegény sorsu főreáltanodai tanulót tandijmentességben részesitett. — **Az öngyilkos** V a n i c s e k Vinczét, ki mint a magy. hivatalnokok hitel és biztositó intézetének elnöke több mint 20,000 frtot sikkasztott el az egylettől, tegnap délután temették el a Rókus kórházból. A temetésen az intézet választmányának 3 tagja is jelen volt.

Közgazdaság.

Budapest, ápr. 5. Az időjárás egyszerre megváltozott annyiban, hogy a hideg szelek helyett déli meleg szél kavarja fel a port; de eső nem esik pedig az áprilisi napok legszebb jellemvonása az, hogy naponta megverje vagy legalább megijesztgesse az embert egy kis eső. A gabnaszállitás csekély mérvü kivévén a buzát, a tőzsdén azonban nagyobb mérvü eladások történtek, mert a készlet kézről kézre megy, s a szerződések a leendő ujbuzára is kiterjednek. A buzaszállitást a hajók átalában megkezdték; de szállitmányaik közt már sok az idegen országbeli. A gabonacsarnokban ma és tegnap 40,000 mérő gabona jött forgalomba, következő hivatalosan jegyzett árakon:

B u z a, tiszavidéki 89½ frt nem tökéletes 535 kr; 88¼ fontos tisztább 540 kr; 88¼ frt 540 kr; 88 frt 535 kr; szép 87¼ frt 542½ kr; felvidéki 89 frt 540 kr. Székesfehérmegyei 88 frt 540 kr; 85½ frt 512½ kr; 84½ frt 5 fr. Pest megyei 86½ frt 517½ kr; 85 frt 5 frt; 86½ frt 5 frt. Mohács vidéki 86¾ frt 515 kr. Bánsági 89 frt és 87½ frt vegyesen 515 kr; 86 frt 5 frt; 85½ frt 490 kr; 85½ frt 487½ kr. Nógrád megyei 88 frt 512½ kr. Á r p a 72 frt 2 frt 70 kr. Tengeri vámmázsánkint 3 frt. Z a b 50 fontonkint 2 frt 12—15 kr. U j b u z a szept.—okt. átadva 4 trt 54—56 kr; tengeri máj—jun. átadva 322½—325 kr v. m. R e p c z e aug.—szept. átadva 10 frt 50—60 kr.

Az érték tőzsdén az elővásáron némely papir értéke emelkedett: legélénkebben kerestettek a magyar földhitel társulat részvényei 80-ig, magyar hitel részv. 226-ig oszr. hitel részv. 241.30-on maradtak; ezeken kivül még municzipalis részvények 31¾—32 ön, takarék és hitel részv. 51—51½-en, magyar sorsjegyek pedig 84 en voltak keresve.

A déli tőzsde szilárd maradt, osztr. hit. részv. zárlatnál 241.70-en maradtak, magy. hitel részv. 227—227½, magy. földhitel részv. 79½—79¾ en, municzipalis részv. 31½—31¾-en maradtak; magy. tisztviselő egylet részvények iránt is valamivel bizalmasabb hangulat volt és 9¾-ig vásároltattak, takarék hitelegylet részv. 51¼—51½-en maradtak, — a többi bank és takarékpénztár részvények nem változtak.

Pesti közuti vasut részv. 229-el kináltattak, Schlick-féle vasöntöde részv. 120—122-ön, Athenaeum könyvnyomda részv. 260—262-ön maradtak, gőzmalmok és egyéhb iparvállalatok részv. nem voltak forgalomban.

Kamatozó állam és tőke értékek szilárdak madtak, forgalomban azonban csak a magy. sorsjegyek voltak és 84¼-ig vásároltattak. Valuták és külföldi váltók változatlanul maradtak.

Szeged, apr. 1 Három nap óta tavaszi időnk van, mi a gabnaüzletben áremelkedést de egyszersmind pangást is idézett elő. Buza vmázsája 4 85, bánsági 4·60 80, rozs 3·35—40 kr, árpa 2·60—65 tengeri 2·90, zab 3.90 kr.

Kula, márcz. 30, A tavaszi munkák mindenfelé serényen folynak; az őszi vetések szépek. Gabnaüzletben nagy a pangás. Buza 4·80—90, zab 3·65—70, tengeri 2·60—70, árpa 2·80—90, mind bécsi mázsa.

Szered, apr. 2. A gabnaárak a kedvező idő beálltával átalában emelkednek s a forgalom élénk. Buza 4·40—65 kr, rozs 3·30—50, árpa etetésre 2·35—55, serfőzésre 2·85—3.05, tengeri 2·85—95, mind mérőnkint.

Gyöngyös, apr. 3. E hét meglehetős tavasziasan folyt le; több helyen szántottak és vetettek is: a márczius 19-én esett eső a vetésekre igen kedvező volt. F hó 2 án tartott heti vásár meglehetős népes volt; gabonaárak következők: tisztabuza 9.—9.50; kétszer 7.80—8.—: rozs 7.—7.40; árpa 5.80—6.—; zab 4.—4.20; kukoricza 6.-6.50, bükköny 10.50—12 frt. köble.

M.-Sziget, apr. 3. Tegnap óta az idő tavasziasabb kezd lenni, a Szamos jege minden bajnélkül elbucsuzott vasárnap. De áprilisnak eléggé áprilisias időnk van mert 1-én éjel meglehetősen havazott.

Kecskemét, apr. 2. Buza p. mérő 4.40—60, kétszeres 3.60—80, rozs 3.10—30, árpa 2.80—3 fr, zab 2—2.16, tengeri 2.80—3.20, burgonya 1.80—2.20.

Arad, apr. 3. A lefolyt héten részleges üzlet alig fordult elő. Piaczra hozatott mintegy 2500 mérő buza, 1200 mérő kukoricza és 1000 mérő különféle gabonanemü. melyekre nézve a következő árak érettek el: Buza vmázsája 3 frt 80 kr. 4 frt 40 kr. Kukoricza 86 bécsi fontonkint 2 frt 65—70 kr. Árpa 68—70 fns 2 frt 50 kr. 72 bécsi fontonkint. Rozs 78—80 fns 3 frt 80 bécsi fontonkint. Zab 47—48 fns mérőnkint 10% felülméréssel 2 frt 10 kr.

Kolosvár, apr. 4. Időjárásunk kezd kétségbeejtő lenni. A hideg hó és fagy még egyre tart. Gazdáink a legnagyobb aggodalommal néznek a tavaszi összetorlódó sok munka elé. A szántás és vetés mindenütt késni fog, s még sok helyen az őszi vetéseket is féltik.

A török sorsjegyek f. hó 1-én Konstantinápolyban történt huzása alkalmával távirati tudósitás szerint következő nyeremények estek; **600,000** frankot nyert az 1,587,020 szám, **60,000** frankot az 1,861, 362 sz; egyenkint **20,000** frankot a 142,563 és 1.174,046 számok: egyenkint **6000** frankot a 36058 208754 687911 935389 987473 és 1234561 számok; egyenkint **3000** frankot a168302 210953 398670 457629 477489 496172 687915 1013513 1357011 1380933 1499425 1587019; egyenkint **1000** frankot a 36060 167654 208751 256822 294324 330793 398669 455571 477490 496174 521080 629485 795101 987474 987475 1013515 1041147 1174049 1184657 1191238 1257463 1303195 1351364 1357012 1466991 1587017 1738238 és 1948752 számok.

A gözhajózás a Tiszán f. hó 4-től kezdve megindul. A kibocsátott hirdetmény szerint Szegedről lefelé egyelőre hetenkint kétszer indul és pedig minden vasárnap és csütörtökön reggeli 6 órakor, május 1-től kezdve azonban 5 órakor.

A keleti marhavész állásáról f. évi april hó 1-ig terjedő hivatalos jelentések szerint: Magyarország területe vészmentes. Horvát-Szlavonországban: Zágrábmegye; Letovanic községében; Bellovármegye: Ladislav, Lipovcani, Mostari, Ivanic és Gjurgjic; Pozsegamegye: Cernik községében uralg. A határvidéken a gradiskai határkerület: Mackovac, Dolina, Orubicza községiben uralg. Az osztrák tartományok vészmentesek, kivéve Pola Porta Aurea nevü külvárosát, hol a vész uralg.

Szölövizsgálat. A magyar földm. miniszterium tudatja, hogy dr. Málnay Ignácz Pestmegyében Tahi Tótfaluban fekvő szőlőtelepének szőlőiskolája a kormány részéről nevezett tulajdonos kérelmére kiküldött szakértő által megvizsgáltatván, abban a phyloxera vastatrix szőlőpusztitó rovar semmi nyoma sem találtatott.

Függö államadósság. A „Wien. Ztg“ szerint 1867. évi mart. végén forgalomban voltak: részleges jelzálogi utalványokban, pengő pénzre szólók 12,150 frt, = 12,757 frt 50 kr, osztr. értékre szólók 81.729,250 frt, két ellenőrző bizottság által kiszolgáltatott államjegyekben 1 frtosok 73.903,096 frt. 5 frtosok 109.351,530 forintosok 50 forintosok 147.002,750 frt. Mindössze: 411.999,383 frt 50 kr.

Az osztrák nemzetgazdák kongressusa ma kezdette meg tanácskozásait Bécsben. A tanácskozások eredményét igéretünkhez képest közölni fogjuk, minthogy azok a vám- és keresk., a bankés valuta kérdésre vonatkozván, reánk nézve is érdekkel birnak, főleg minthogy a kongressus Magyarország erdekeivel homlokegyenest ellenkező állást foglal el mindezen kérdésekben.

Bécsi termény tözsde április 3. B u z á b ó l elkelt 40,000 vámmázsa csekély forgalom mellett változatlan árakon, — r o z s gyér kinálat mellett mult heti árakon kelt, — á r p a 5—10 krral olcsóbban élénk forgalmat tüntetett fel, — t e n g e r i hiányzik ára szilárd, — z a b folyvást lanyhán kel. L i s z t árak szilárdak. Á r a k: Buza bánsági 88—89 fntos Bécsből 5.60, felv. 86—87 fntos 4.95 vámmázsánkint, — rozs felv. 77—78 fntos 3·90, orosz 78—80 fntos 4 frt, — árpa felv. 72—73 fntos 3·20, bécsvidéki 3·06 mérője, — tengeri bácskai 3·28 vámmázsa, — zab magyar 46—52 fntos 4·60—5·25 kr vámmázsája.

Az erdélyi pincze-egylet márczius 13-án tartotta közgyülését. Az osztalék, a jelen nyomasztó kereskedelmi viszonyok mellett 8%; továbbá a választmány ajánlata 150.000 frt u j r é s z v é n y kibocsátására elfogadtatott; mint szintén az is, hogy K o l o z s v á r t t egy o r s z á g o s p i n c z e é p i t t e s s é k, s ez által lehető legyen az európai borpiacznak a termelőkre a tőke pénzes részvényesekre és az országra kiható előnyét biztositani.

A váczi ipar- és keresk. hitelintézet igazoló választmányának jelentése 1874-ről megjelent. Az üzleteredményt e jelentés következőleg jellemzi: „Daczára minden kedvezőtlen viszonyoknak, melyek az előbbi években tett megtakaritások igénybe vételét követelni szokták, ezen lefolyt évet üzleti forgalmunkra nézve középszerünek véljük jelezni.“ A forgalmi kimutatás szerint: a betét 122,245 frtra, a váltóüzlet 914,330 frtra ment; összes bevétel 1.132,090 frt, pénztármaradvány decz. 31-én volt 18,708 frt.

Budapesti gyapjuüzlet. A lefolyt héten a forgalom nem volt jelentékeny. Eladatott mintegy 500 m. és pedig 80 m. finom egynyiretü 128—129, 100 m. hegyi nyári 103—104, 300 m. szürke hosszuszőrü magyar 40 frtjával. Gyárilag mosott gyapjuból pedig elkelt 80 m. 130- -155 frtjával.

Köbányai sertésvásár. A készlet megritkult, sulyos fajtával eladók tartózkodók, könnyü fajra kevés a vevő 360—500 fntos 33—34½, szerb 250—300 fnts 28—31½ kr, kivitelre való 35 kr fontja. Felhajtatott az alföldről 680 db hizott, és 190 db sovány, Erdélyből 270 db, Szerbiából 1430, Oláhországból 120 db, hajón érkezett 530, összes behozatal 3220 db. Elvitetett a felföldre 170, Bécsbe 1490, Prágába 80, Bodenbach Dresdán át 190, budapesti fogyasztás 1810 összesen 3740 db. A részvénytársulati szállásokon van 11,510 db.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(ápr. 4-iki számából.)

Árverések: B u r-S z t-G y ö r g y (Pozsony) máj. 18-án v. jun. 18-án Machata József gr. ingatlanai. — Szt. L ő r i n c z (Zala-Egerszeg) máj. 14-én Köcse Anna ingatlanai, 752 frt. — S z a t m á r apr. 8-án Váraljai János és neje ingatlanai 400 frt. — L a d n o c z (S. a. Ujhely) apr. 15-én v. máj. 18-án Vagó Borbála ingatlanai, 1415 frt. — B u d a p e s t jun. 3-án v. jul. 15-én Aichenburg László gr. háza, — B ö l c s k e (Szegszárd) máj. 1-én v. jun 1-én Berek József ingatlanai, 2413 frt. — B e s z t e r c z e b á n y a máj. 1-én v. jun. 2-án Glaisz Anna ingóságai és ingatlanai. — P á p a apr. 16-án Babják József és neje ingatlana, 500 frt. — N.-B á t o r (N. Kálló) apr. 20-án v. máj. 20-án Apagyi Terézia ingatlana. — S z a t m á r apr. 20-án Flórián Józsefné ingatlanai, 704 frt. 80 kr. — H o d o s á n (Csáktornya) máj. 11-én v. jun. 11-én Strachia István ingatlana, 435 frt. — D r á s k o v e c s (Csáktornya) máj. 7-én v. jun. 7-én Mikecz György ingatlanai, 2290 frt. — U n g v á r apr. 27-én v. máj. 28-án Orosz Mártonné háza, 8440 frt. — G o m b a (Budapest) apr. 5-án Fáy Lőrincz szőllője, 800 frt. — V a r a n n ó (Homonna) apr. 14-én Neumann Viktor államkötvényei és értékpapirjai. — V a l k á n y (N.-Kikinda) apr. 27-én Kovacsevics Miklós ingóságai, 840 frt. — B u d a p e s t máj. 29-én v. jun. 9 én Szabó István ingatlanai, 20711 frt. — G i r o d a (Temesvár) apr. 24-én Sztoja György ingatlanai, 638 frt. — S z a t m á r jun. 7-én v. jul. 7-én Ternyei József ingatlanai, 41597 frt. — M ő z s (Szegszárd) máj. 1-én v. jun. 1-én Doszpod János és neje háza, 830 frt. — K o l o z s v á r máj. 1-én v. jun. 1-én Jakab Mihály és neje ingatlanai, 589 frt. — B á t t a s z é k (Szegszárd) máj. 1-én v. jun. 1-én Magyar László és neje ingatlanai, 3000 frt.

Csöd: K ö n i g s b a u m Hermann budapesti ruhakereskedő ellen, bejelentések máj. 4, 5 és 7-én, id. tömeggondnok és perügyelő Kovács Pál ügyvéd.

Csödmegszüntetés: K. T ó t h Sándor debreczeni kereskedő ellen.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos, Oláh Károly, Szederkényi Nándor.**

A budapesti áru és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1875. Aprilis 5-én.

Gabonanem	Minőségi súly	Ára vámmázsánként
Buza bánsági	85	— — —
„ „	84	4.55—4.65
„ „	85	4.70—4.80
„ „	86	4.85—4.90
„ „	87	4.90—5.—
„ „	88	5.00—5.10
„ „	89	5.10—5.15
„ tiszavidéki	83	—
„ „	84	4.65—4.70
„ „	85	4.80—4.90
„ „	86	4.95—5.05
„ „	87	5.10—5.15
„ „	88	5.15—5.25
„ „	89	5.25—5.30
„ pestvidéki	84	4.55—4.65
„ „	85	4.75—4.85
„ „	86	4.90—4.95
„ „	87	5.—5.05
„ „	88	5.10—5.20
„ „	89	5.20—5.25
„ fehermegy.	84	4.65—4.75
„ „	85	4.85—4.95
„ „	86	5.—5.10
„ „	87	5.15—5.25
„ „	88	5.25—5.30

Érték-papirok.	Árfolyam vétve	Árfolyam kínálva
Állampapirok.		
Magy. vasuti költ. á 120 frt.	100.75	101.00
Gömöri államvasut zálogl.	—.—	—.—
Magyar sorsolási kölcsön	72.10	72.25
Magyar földteh. kötv.	79.50	78.50
Ugyanez sorsol. zárad. 1867	78.—	78.50
Tem. bánát. földm.	76.75	77.25
Sors. záradékkal 1869	—.—	—.—
Horv.-Szlav. földt. kölcs.	—.—	—.—
Erdélyi földment. kölcs.	75.75	76.50
Erd. erdőváltsz. ktl. 100 frt.	74.—	74.25
Unif. államadó 5% papir.	71.—	71.20
Unif. államadó 5% ezüst jan.—jul. kamatozó	75.40	75.60
Unif. állandó 5% ezüst okt. kamatozó	75.40	75.60
500 frtos 1860-iki sors.	112.50	113.00
100 „ 1860-iki „	115.50	116.50
100 „ 1864-iki „	139.—	139.50
1871 pesti vár. kölcs. 6%	90.50	90.50
Biztositási papirok.		
Atlas viszontbiztositó	35.—	—.—
Első magy. bizt. kizárólag	1003.	1010.
Haza	43.—	46.—
Pannonia	313.—	315.—
Pesti	59.00	60.—
Hunnia	—.—	—.—
Kronos nyugd. és életbizt.	—.—	—.—
Unió	135.—	104.—
Tisza biz. társulat	—.—	—.—
Vasuti papirok		
Pécs-Barcsi vasut	—.—	—.—
Pesti lóvaspálya	228.—	229.—
Budai lóvaspálya	78.—	80.—
Ujpest-Rákos-Palotai lóv.	—.—	—.—
Alföld-Fiumei vaspálya	—.—	—.—
Eszakkeleti vaspálya	—.—	—.—
Magyar keleti vaspálya	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya	—.—	—.—
Déli vasuttársulat	—.—	—.—
Budai gőzsikló	63.—	64.—
Bank papirok.		
Ált. magy. municipális hitelegylet	32.—	32.25
Angol-magyar	18.50	19.50
Bánáti ker. és hitelbank	—.—	—.—
Magy. általános hitelbank	227.25	227.75
Franco-magyar bank	64.—	66.—
Magy. általános földh. int.	79.50	79.75
Magyar jelzáloghitelbank	—.—	—.—
Kisbirtokosok földhitelint.	—.—	—.—
Sopronyi nyug.-m. o. jelz. h.	—.—	—.—
Pozsonyi hitelbank	—.—	—.—
„ iparbank	—.—	—.—
Takarék- és hitel-egylet	51.25	51.50
Pesti népbank	—.—	—.—
Budai-Ovodai népbank	31.—	31.50
Iparbank	49.00	50.—
Budai kereskedelmi bank	161 —	162.—
Pesti kereskedelmi bank	73.—	775.—
Pesti iparbank	325 —	327 —
Pest-budai közművesbank	52.50	53 50
Pesti egyleti bank	—.—	—.—
Debreczeni keresk. bank	—.—	—.—
Temesvári keresk. és iparb.	—.—	—.—
I. Erdélyi bank	—.—	—.—
Takarékpénz. részv.		
Ó-Budai takarékpénztár	—.—	—.—
Ferencz.- s Józsefv. takp.	—.—	—.—
Orsz. közp. takar. pénztár	90.75	91.—
Pesti I. hazai	2280	2300
Pest-Lipótvárosi	—.—	—.—
Buda-pesti föv. takarékp.	141.50	142.—
Pest-Terézvár. takarékp.	—.—	—.—
Pest elővárosi takarékp.	45.—	46.—
Általános budai polgári	34.—	36.—
Malmok.		
Árpád gőzmalom	—.—	—.—
Aradi gőzmalom	—.—	—.—
Blum-féle gőzmalom	—.—	—.—
Concordia gőzmalom	180.—	185.—
Erzsébet gőzmalom	118.00	119.—
Király gőzmalom	—.—	—.—
Luiza gőzmalom	96.—	98.—
Molnár és sütök gőzmalma	235.—	240.—
Henger gőzmalom	740.—	745.—
Viktoria gőzmalom	99.—	100.—
Első buda-pesti gőzmalom	640.—	645.—
Budai gyártelepitvények	3.00	4.—
Pannonia gőzmalom	370.—	375.—
Részvény vállalatok.		
Első magyar serfőzde	395.—	397.—
Sertés hizlaló	138.—	140.—
Athenäum	260.00	262.—
Pesti nyomda	540.—	545.—
Franklin társ.	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh.-társ.	—.—	—.—
Ganz-féle vasontődék	270.—	275.—
Gschwind-féle szeszgyár	195.—	200.—
Első magyar bőrgyár	—.—	—.—
R.-Murányi bánya	—.—	—.—
Gyapjumosó és biz. I. m.	86.—	88.—
Salgótarjáni bánya	89.—	90.—
Schlick'féle vasöntődék	180.—	185.—
Soda- és vegyészeti	—.—	—.—
Sóskuti kőbánya	88.—	90.—
Spodium- és csontlisztgyár	150.—	155.—
Szesz I. magyar.	160.—	165.—
Kőszén- s tégla- (Drasche) gyár	159.—	160.—
Magyar ált. kőszéngyár	—.—	—.—
Ált. waggon-kölcs.-társ	—.—	—.—
Alagut	80.—	82.—
Zarzetzky-féle gyufagyár	—.—	—.—
Sz.-Endrei téglagyár	—.—	—.—
Buda-Pesti téglaégető	—.—	—.—
Buda-ujlaki tégla s mészgy.	55.—	60.—
Kőbányai tégla társ.	52.—	55.—
Zálogjegyek.		
5½% magyar hitelintézeti	87.—	87.25
6% magyar jövedékjegyek	—.—	—.
5½% jelzálog hitelbank	77.—	77.50
6% kereskedelmi bankj.	86.50	86.75
6% ált. földh. részvényt	86.75	87.—
5½% „ „ „	85.75	86.—
Elsőségi kötelezvények.		
Észak-keleti vasválpa	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya ezüst	—.—	—.—
Buda-pesti lánczhid	85.50	85.75
Bors.-misk. gőzmalom 6%	—.—	—.—
Buda-pesti gőzmalom	178.—	180.—
Pannonia gőzmalom	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh. társ.	—.—	—.—

Valuta.	Vétve	Kínálva
Pénzek.		
Arany	5.21	5.22.
Osztrák. magyar 8 forintos	8.86	8.88.—
Napoleond'or	8.86	8.88.—
Osztrák-magyar ezüst	103 75	104.25
Porosz pénzt. utalványok	162.75	163.25
Devise. — Váltók.		
Augsb. 100 frt. déln. érték	—.—	—.—
Frankfurti	54.30	54.40
Hamburgi 100 marcobank	53.80	54.—
London 10 Lira	111.—	111.25
Páris 100 franc	43.80	44.—

KÖZLEKEDÉS.

Gyorsvonatok.

Budapest indulás 7.50 reggel
Bécs érkezés 2.12 délután 9.29 esto.
Bécs indulás 3.15 délután
Budapest érkezés 10.05 este 6.35 reggel.

Személyvonatok.

Bécs indulás 8.45 reggel 8.20 este.
Budapest érkezés 5.56 délután 6.06 reggel.
Budapest indulás 6.57 délután 7.05 reggel
Bázias érkezés 8.46 reggel 10.29 este.
Bazias indulás 6.05 esto 3.30 reggel.
Budapest érkezés 8.12 reggel 7.49 este.
Budapest indulás 9.15 reggel 9.25 este.
Bécs érkezés 6.09 délután 6.03 reggel.
Bécs indulás 7.40 reggel 5.50 este
Ujszöny érkezés 1.22 délután 11.13 éjjel.
Ujszöny indulás 2.42 „ 3.55 reggel.
Bécs érkezés 7.50 este 8.44 reggel.
Valkány ind. 3.21 d. u. | Perjámos ind. 8.25 reg.
Perjámos érk. 6.06 d. u. | Valkány érk. 11.10 d.e.
Jassonova indulás 4.48 reggel 8.12 reggel.
Oravicza érkezés 7.15 reggel 9.54 reggel.
Oravicza indulás 5 délután 7.08 este.
Jassenova érkezés 6.38 délután 8.53 este.
Oravicza indul 10.30 délelőtt.
Steyerdorf érkezik. 1.55 délután
Steyerdorf indul 2.45 délután
Oravicza érkezik 5.57 délután
Tótmegyer indul. 1.45 délután
Surány érkezik 2.15 délután.
Surány indul 12. 45 délután.
Tótmegyer érkezik 1.10 délután.

Magyar királyi államvasutak.

Budapest indulás 3 délután 8.45. este.
Losonez indulás 8.02 este 4.42 reggel.
Ruttka érkezés 1.11 éjjel 1.52 délután.
Ruttka indulás 12.48. éjjel 4 délután.
Losonez indulás 4.17 reggel 1.09 este.
Budapest érkezés 11 délelőtt 8.57 reggel.
Sólyom indul 10.19 este.
Sesztercseb. érkezik 11.46 éjjel.
Sesztercsebánya indul 8.08 este.
Sólyom érkezik. 9.15 este.
S.-Berzencze indul 9.25 délelőtt.
Selmecz érkezik 12.19. délután.
Selmecz indul 4.25 délután.
G.-Berzencze érkezik. 6.22 délután.
Miskolcz indulás 1.45 délután 5 délután.
Fülek érkezés 7. este 12 50 éjjel.
Fülek indulás 6.50 reggel 7.50 este.
Miskolcz érkezés 11.37 délután 6.45 reggel.
Budapest indulás 7.30 reggel 12 délben 10.30 éjjel.
Hatvan „ 9.36 „ 3.22 délután 1.51 „
Miskolcz érkezés 1 délután 8.45 este 7.10 reggel.
Miskolcz indulás 1.25 „ 7.50 reggel 10. éjjel
Hatvan 4.52 délután 1.35 délután 3.34 reggel.
Budapest érkezés 6.50 este 4.25 délután 6.30 reg
Vámos-Györk indulás 3.15 éjjel 12.19 délután.
Gyöngyös érkezés 3.50 éjjel 12.54 délután.
Gyöngyös indulás 1.30 éjjel 9.28 reggel.
Vámos-Györ érkezés 1.59 éjjel 9.57 reggel.
Füzes-Abony indulás 6.10 este 5.53 reggel.
Eger érkezés 9.13 este 5.53 reggel.
Eger indulás 2.04 délután 11.37 éjjel.
Füzsec-Abony érkezés 2.49 délután 12.22 éjjel
Hatvan indulás 6.21 reggel 5.25 délután.
Szolnok érkezés 9.44 reggel 9 este.
Szolnok indulás 5.06 reggel 12.47 éjjel.
Hatvan érkezés 8.45 „ 4.29 reggel.
Zákány indulás 6.30 reggel 3.45 délután
Zágráb érkezés 9.35. „ 8.10 este.
Zágráb indulás 5.05 délután 7. 50 reggel.
Zakány érkezés 8.25 este 12.15 délben.
Károlyváros indulás 12.20 délután.
Fiume érkezés 9.25 este.
Fiume indulás 6. reggel.
Károlyváros érkezés 2.25 délután.

Déli-vasuttársaság.

Budapest indulás 7.15 reg. 10.45 délelőtt 9.45 este.
Pragerhof érk. 5.22 délután 4.57 reggel 8.20 regg.
Pragerhof indulás 9.35 reggel 6.45 este 10.05 éjj.
Budapest érkezik 1.87 este 6.05 reggel 4.56 d. u.
Kanizsa 10.55 éjjel 5.45 reggel 2.15 délután.
Bécsujhely érk. 7.13 reg. 12.46 d. u. 3.35 d. u. 9.07 este.
Bécsujhely ind. 10.10 d. e. 1.35 d. u. 8.20. este 5.50 este.
Kanizsa érkez. 10.33 délelőtt 10.18 éj. 4.37 reggel.
Kanizsa indulás 5.18 reggel 2.35 délután.
Barcs érkezés 7.58 reggel 6.23 este.
Barcs indulás 12.08 éjjel 10.48 délelőtt.
Kanizsa érkezés 3.19 reggel 1.21 délután.
Székes-Fehérvár indulás 10.18 délelőtt 12.éjj
Ujszöny érkezés 2.42 délután 3.55 reggel.
Ujszöny indulás 2.33 „ 11.37 éjjel.
Székes Fehérvár érkezés 5.54 délután 2.58 éjjel.
Zagrab indulás 10.05 délelőtt 8.45 este.
Károlyváros érkezés 12 délben 10.10 éjjel.
Károlyváros indulás 5.10 reggel 2.35 délután
Zágráb érkezés 7 05 reggel 4.35 délután.
Sziszek indulás 4.58 reggel 5.43 „
Steinbrück érk. 10.49. d. e. 3.15 d. u. 11.10 éjjel.
Steinbrück indulás 4 reggel 4.40 délután.
Sziszek érkezés 9.50 délelőtt 9.53 este.
Fiume indulás 5 reggel 6.30 este.
Szentpéter érkezés 8.23 reggel 9.52 este.
Szentpéter indulás 2.15 éjjel 8.45 este.
Fiume érkezés 6.13 reggel 12.1 éjjel.
Zákány indulás 6.48 reggel.
Battaszék érkezik 3.44 délután.
Battaszék indulás 3.37 reggel.
Zákány érkezik 12. délben.

Tiszavidéki vaspálya.

Budapest indulás 7.30 reggel 6.26 este.
Debreczen indulás 3.51 délután 4.30 reggel.
Kassa érkezés 11.52 éjjel 6 este.
Kassa indulás 5 reggel 6.20 délelőtt.
Debrecen indulás 12.43 délután 10.12 éjjel.
Budapest érkezés 8.31 este 8.40 reggel.
P.-Ladány indulás 2.35 délután 5.10 éjjel.
Nagyvárad érkezés 4.27 „ 5.21 reggel.
Nagyvárad indulás 11.22 délelőtt 9. este.
P.-Ladány érkezés 1.43 délután 11.45 éjjel.
Budapest indulás 7.30 reggel 626 este.
Arad indulás 3.56 délután 6 reggel.
Temesvár érkezés 5.46 este 8.35 reggel.
Temesvár indulás 10.17 délelőtt 5.55 este.
Arad indulás 12.30 délután 9.10 este.
Budapest érkezés 8.31 este 8.45 reggel.

Vágvölgyi vaspálya.

Pozsony indulás 7.30 reggel 1.31 d.u. 6.30 este.
Nagyszombat érkezés 9.12 d. e. 3.38 d. u. 8.42 é.
Nagyszombat indulás 6.15 reg. 1.23 „ „ 6.23 est.
Pozsony érkezés 7.37 reggel 3.30 d. u. 8.35 éjjel.

Magyar északkeleti vasut.

Szerencs indulás 9.05 délelőtt 3.59 délután
S.-A. Ujhely indulás 11.30 délelőtt 5.44 este.
M.-Sziget érkezés 9.29 éjjel 5.36 reggel
M.-Sziget indulás 6.55 reggel 9 24 éjjel.
S.-A. Ujhely indulás 5.45 este 9.21 délelőtt.
Szerencs érkezés 7.48 este 11.02 „
Debreczen indulás 4.12 délután 4 reggel.
Királyháza érkezés 12.31 éjjel 10.03 délelőtt.
Királyháza indulás 3.19 reggel 2.56 délután.
Debreczen érkezés 11.50 délelőtt 9.07 este.
Batyu ind. 3, 12 délután. | Munkács ind. 11.49 d. e.
Munkács érk. 4.23 d. u. | Batyu érkezés 1 d. u
S.-A.-Ujhely indulás 6.09 este 8.57 reggel.
Kassa érkezés 9.44 éjjel 12.13 délután.
Kassa indulás 5.11 reggel 1.31 délután.
S.-A.-Ujhely érkezés 8.56 reggel 5,30 este.
Ungvár indulás 12.11 délután.
Nyiregyháza érkezik. 6.46 délután.
Nyiregyháza indulás 3.20 reggel.
Ungvár érkezik. 4. 10 délután.

Első erdélvi vaspálya.

Arad indulás 1.20 reggel 4.19 délután.
Gyulafehérvár érkezés 4.51 délután 2.55 éjjel.
Gyulafehérvár indulás 10 délelőtt 12.52 éjjel.
Arad érkezés 8.02 este 11.46 délelőtt.
Piski ind. 3.01 délután. | Petrozsény ind. 7.10 reg
Petrozsény érk. 7.22. est. | Piski érkezés 11.52. d. e.

A magyar keleti vasut.

Nagyvárad indulás 5.07 délután 6.18 reggel.
Kolozsvár „ 11.21 éjjel 8.45 reggel. } közlekedik csak hétfőn s csütört.
Brassó érkezés 1.30 délután 6.10 reggel.
Brassó indulás 2.10 délután 7.30 este. } közlekedik csak kedden és pént.
Kolozsvár érkezés 4.25 reggel 4.40 délután.
Nagyvarad érkezés 10.55 délelőtt 8.32 este.
Kocsárd indulás 3.20 reggel.
M.-Vasárhely erkezik. 5.45 reggel.
M.-Vásárhely indulas 10.05 éjjel.
Kocsárd érkezés 12.26 éjjel.
Kis-Kapus indulas 6.55 reggel 9.40 éjjel
Nagyszeben érkezés 9.05 reggel 11.40 éjjel.
Közlekedik csak hétfőn és csütörtökön.
Nagy-Szeben indulás 5.40 délután 3.40 reggel.
Kis-Kapus érkezés 7.50 este 5.35 reggel.
Közlekedik csak ézerdán és szombaton.
Tövis indulás 9.05 délelőtt 11.46 éj. 4.15. délut.
Gyulafehérvár érk. 9.45 d. e. 12.26 éjjel 5 d.
Közlekedik csak hétfőn és csütörtökön.
Gyulafehérvár ind. 10.10 éjj. 3.19 reggel 8. d.
Tövis érkezés 10.50 éjjel 3.57 reggel 8.40 d. e.
Közlekedik csak szerdán és szombaton.

Alföld-fiumei vaspálya.

Nagyvárad indulás 5.05 délután 9.11 délelőtt
Esek érkezés 10.23 délelőtt 11.20 éjjel.
Esek indulás 5 délután 3 reggel.
Nagyvárad érkezés 9.10 délelőtt 7.15 este.
Esek indulás 5.35 reggel 10.55 délelőtt.
Villány érkezés 7.17 reggel 1.11 délután.
Villány indulás 11.32 délelőtt 10 éjjel.
Eszék érkezés 1.14 délután 2.19 éjjel.

Mohács-pécs-barcsi vasut.

Mohács indulás 5 délután 6.20 reggel.
Barcs érkezés 12 éjjel 10.40 délelőtt.
Barcs indulás 8.08. reggel 6.41 este.
Mohács érkezés 12.20 délután 12.39 éjjel.

Magyar nyugoti vasut.

Székesfehérvár indul. 9.37 reggel. 12.19 éjjel
Grácz érkezik 8.18 reggel 5.53 d. u. 7.53 reg.
Grácz indul 6.40 reg. 9.37 d. e. 7.57 d. e.
Székesfehérvár érk. 5.40 d. u. 3.18 éjjel.
Kiscell indulás 9.26 délelőtt.
Szombathely érkezés 11.26. délelőtt.
Szombathely indulás 12.58 délután
Kis-Czell érkezés 3.8 délután.
Székesfehérvár indulás 9.37 délelőtt.
Szombathely érkezés 4.57 d. e.
Szombathely indul 7.10 reggel.
Székesfehérvár érk. 4.49 d. u.
Szombathely indulás 11.56 d. e.
Grácz érkezés 5.53 d. u.
Grácz indulás 9.20. délelőtt
Szombathely érk. 4.47 d. e.
Győr indulás 8.9 reg. 4.46 délután.
Kis-Czell érkezés 12.43 délben 8.35 este
Kis-Czell indulás 2.44 délután 6.26 reggel
Győr érkezés 6.23 este 9. 39 délelőtt.

Kassa-oderbergi vasut.

Kassa indulás 5 reggel 12.45 délután.
Ruttek indulás 2.44 délután 1.40 éjjel.
Oderberg érkezés 6.30 este 5.25 reggel.
Oderberg indulás 7.30 este 11 délelőtt.
Ruttek „ 2 éjjel 4.15 délután.
Kassa érkezés 4.43 délután 3.50 reggel.
Kassa indulás 6.30 este 5.50 reggel.
Eperjes érkezés 8.02 „ 6.36 „
Eperjes indulás 4 délután 215. éjjel
Kassa érkezés 5.30 este 3.10. reggel.

Eperjes-tarnowi vasut.

Eperjes indulás 2.45 d. u. | Orló ind. 4.33 reg.
Orló érkezés 6.10 este. | Eperjes érk. 8.15 reg.

Első magyar gallicziai vasut.

Legenye-Mihály indulás 7.44 este.
Przemysl érkezés 6.13 este 6.20 reggel.
Przemysl indulás 9.02 este 8.34 „
Legenye-Mihaly érkezés 4.26 délután.

HIRDETÉSEK.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett
mindennemü
titkos betegségeket
1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint:
MAGÖMLÉSEKET,
az **ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást**, különösen a
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
2) **hugyesőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsuntásaiban,
3) **hugyesőszükületeket**,
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő
magtalanságot
5) **börkiütéseket**,
6) a hugyhólyag betegségeit, és mindennemü vizelési nehézségeket.
Rendel naponként: délelőtt 10-órától 1-ig, délután 3—5-ig és estve 7 órától 8-ig.
Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-dik sz. a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek. 26

Unger F. W. fia,

Deák-utcza 5. sz.
1835-ben alapitott
rövid- és szövöttáru és fehérnemü üzlet
az igen t. férfiközönségnek jótállás mellett **ajánl**:

	db. 1 frt 35 kr.
egy kitünően fehér chiffoninget	
„ „ „ „ szegélyzett mellel	„ 1 „ 90 „
„ „ „ „ szép ferde vagy haránt mellel	„ 2 „ 30 „
igen szépen himzett mellel	„ 2 „ 30 „

és feljebb.
Azonkivül mellbetételek nagy raktára; 1 db. szegélyezve 24, 26, 45-krtól kezdve; ugyanazon ferdén vagy himezve ugy chiffon — mint vászonban valamivel magasabb áron.
Férfi fehér. szövött lábravaló 12 pár 1 frt 60 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt, 2 frt 50, 3 frt, szinesek gép által kötve 12 pár 2 frt 80 kr. 3 frt 20, 4 frt, 5 frt, 5 frt 50 kr.
Gyermek, leány-, nő- és férfi-harisnyák nagy raktára. — Gazdag választásu női fehérnemü.
Gazdag raktarunk áru-jegyzékeivel levélileg kifejezett kérésekre dijmentesen szolgálunk. 11

Röck István gépgyára

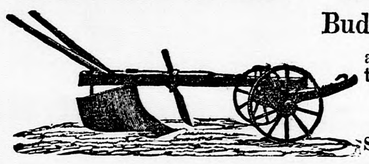
Budapesten, soroksári-ut 20. sz.
ajánlja javitott **ekéit**, mindennemü **földmivelési eszközeit, szabadalmazott morzsolóit** és **trieurjeit, rostáit, szecska- és répavágóit, vetőgépeit**; továbbá elismert jóságu **szijhajtásu** őrlőmalmait, szabadalmazott egy fütőcsöves széjjelhuzható **Höcker**-féle locomobiljait, szivattyuit és fekvő gőzgépeit kazánnal együtt stb.

TÉRFI ANTAL

órás,
Budapesten, Deák Ferencz-utcza 4. sz.
ajánlja jól szabályozott mindennemü
óráinak nagy választéka **gyári raktárát**
egy évi jótállás mellett.
Minden előforduló kijavitások egész szorgalommal és gyorsan teljesitettnek.
Vidéki megrendelések solidan eszközöltetnek.
Nem tetsző órák egész készséggel kicseréltetnek.
Árjegyzék ingyen.
5

Utánvét mellett küld szét a már 1849 óta fennálló
LUKOVITS JÓZSEF-féle
füszer-, thea-, rum- és borkereskedés
Pesten, az ország-ut és czukor-utcza sarkán:

	frt. kr.
1 font legfin. czukor ára süvegszámra	—.28
1 „ finom czukor süvegszámra	—.27
5 „ legfin. Cuba-kávé	4.80
5 „ „ mokka arábiai kávé	4.50
5 „ „ ceylon-kávé	4.50
5 „ arany-jáva kávé	4.50
5 „ ered. jáva-kávé	4.—
5 „ legfinomabb rizs	—.80
5 „ középszerü „	—.70
1 „ orosz thea	2, 3.—
1 „ finom melange thea	3, 4.—
1 „ pecco virág-thea	4, 5, 6.—

	frt. kr.
1 font zománczolt thea-szelencze, melange-thea tartalommal	2.50
ugyanaz ½ font „	1.50
„ ¼ „ „	1.—
1 pint braziliai rum-tartal.	1.—
1 „ cuba rum-tartal.	1.60
1 „ valódi jamaica rum	2.10
1 „ „ legfin. jamaica rum	2.50
1 font csokoládé 60—80 kr.	1.20
1 „ thea-sütemény	1.—

s mindennemü **ásványvizek.**
Ezenkivül ajánlom még mindennemü pezsgő-, asztali- és csemege-boraimat, milly- és flóra-gyertyákat, Liebig-féle huskivonatot, s minden az e szakba vágó áruczikkeket. — Az utolsó posta vagy vasuti állomás pontos feljegyzése kéretik.
Tisztelettel
23 **Lukovits József,**

Olcsó! Tartós!
TEMESVÁRI MANÓ
czipőgyára,
Budapest, király-utcza 1. sz. ajánl

HÖLGYEKNEK:	
Füző topánkákat brüsellből fénymázos orral, szép himzés-diszszel	2 frt 70 kr.
Füző topánkák erős bőrből, fénymázos orral, szögezve és srófolt talpakkal strapára	3 frt 50 kr.
Topánkák, gummi-huzóval brüsellből fénymázos orral, magasra szabva, finom kiállitás	3 frt 50 kr.
Topánkák, gummi-huzóval erős chagrain-bőrből, szegezett és srófolt duplatalppal, nagyon tartósak	3 frt 80 kr
URAKNAK:	
Topánkák finom chagrin- vagy duplabőrből	4 frt — kr.
Topánkák vikszes bőrből, szegezett és srófos duplatalppal, igen erősek	4 frt 50 kr.
Topánkák finom gitthőrből, czifra, fénymázos orral szalonba és bálba valók	4 frt 50 kr.
Topánkák orosz vagy szalon lakkbőrből, szegezett talppal, srófmunka, igen tartósak	5 frt 50 kr.
Vadászcsizmák dupla bagariából vagy vikszes bőrből háromszorosan srófolt duplatalppal	11 frt — kr.
Ugyanazok orosz lakkos bagariából	12 frt — kr.
Fiu-topánok vikszes, vagy bagariabőrből, srófolt duplatalppal	3 frt — kr.
Leány-topánok brünellből vagy bőrből, igen erős szegezett duplatalppal	2 frt 60 kr.
Gyermek-topánok brünellből vagy bőrből, igen erősek, vassal szegezett talppal, igen jók és tartósak	1 frt 80 kr.

Kimeritő árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Vidékről jövő megrendelésekre — posta utánvét mellett — legnagyobb gond fordittatik. 21

Lampel R.

könyvkiadásában Budapesten
IV. vácziutcza 12.,
megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
Hönigsberg M. FRANCZIA NYELVTAN a legujabb tanmód szerint. Tanodai és magánhasználatra. 1-ső rész, 8drét 102 lap. Füzve 60 kr.
Wissinger K. ÁSVÁNY-, KŐZET- és FÖLDTAN, különös tekintettel a vegytan jelenlegi álláspontjára. Főreáltanoda és fögymnasium valamint magánhasználat számára. 210 fametszvénnyel. N. 8drét, VII. 188 lap. Füzve 1 frt 80 kr.

Ajánlható mindenkinek!
ki gyönyörü
női-ruhakelméket
jutányos áron vásárolni kiván:
HAMBURGER ADOLF
divatáru-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherczeg-(úri)-utca 8. sz. a.
Minták bárhová **ingyen és bérmentve** küldetnek s megrendelések utánvéttel gyorsan eszközöltetnek.

Budapest, 1875. Nyomatja és kiadja Vodiáner F.